

RAPSŲ VEISLIŲ, ĮRAŠYTŲ Į NACIONALINIŲ AUGALŲ VEISLIŲ SĄRAŠĄ, APRAŠAI

TURINYS

	psl.
ŽIEMINIAI RAPSAI	5
Abakus.....	5
Admiral.....	5
Anderson.....	6
Armstrong.....	6
Atora.....	7
Avatar.....	7
Belana.....	8
Bellevue.....	8
Clarus.....	8
Cristiano KWS.....	9
Cult.....	9
Delphi.....	10
Digger.....	10
DK Except.....	11
DK Imigold CL.....	11
DK Imir CL.....	12
DK Imistar CL.....	12
DK Implement CL.....	13
DK Impression CL.....	13
DK Secure.....	14
DK Sedona.....	14
DK Serenade.....	15
DK Severnyi.....	15
DK Starlet.....	16
Edimax CL.....	16
Einstein.....	17
Elvis.....	17
ES Astrid.....	17
ES Betty.....	18
ES Darko.....	18
Excalibur.....	19
Factor KWS.....	19
Finesse.....	19
Galileo.....	20
Garou.....	20
Hasting.....	21
Herkules.....	21
Hornet.....	22
Inspiration.....	22
Komando.....	22

Kuga.....	23
Lysander	23
Marathon.....	24
Marc KWS	24
Mascara.....	25
Merano.....	25
Mercedes.....	26
Milena.....	26
Minerva.....	27
Minotaur.....	27
Nelson.....	28
NK Nemax.....	28
NK Petrol.....	28
Noblesse.....	29
Ontario.....	29
Oriolus.....	29
Phoenix CL.....	30
Popular.....	30
Primus.....	31
Raffiness	31
Remy.....	32
Rohan.....	32
Sherlock.....	33
Sitro.....	33
SY Annabella.....	33
SY Kolumb.....	34
SY Medal.....	34
Tassilo.....	35
Thure.....	35
Titan.....	36
Trezzor.....	36
Triangle.....	36
Troy.....	37
Trust CL.....	37
Vectra.....	38
Visby.....	38
VASARINIAI RAPSAL.....	39
Achat.....	39
Agra.....	39
Axana.....	39
Belinda.....	40
Brander.....	40
Brando.....	40
Builder.....	41
Capone CL.....	41
Cebra CL.....	42
Ciclus CL.....	42

Clapton.....	42
Click CL.....	43
Clipper.....	43
Coco.....	44
Contra CL.....	44
Costello.....	44
Delight.....	45
Dylan.....	45
DK 7170 CL.....	46
DK 7175 CL.....	46
Dodger.....	46
Doktrin.....	47
Fenja.....	47
Fergus.....	47
Forte.....	48
Gandalf.....	48
Griffin.....	48
Heros.....	49
Hidalgo.....	49
INV100 CL.....	49
INV105.....	50
INV110 CL.....	50
INV120 CL.....	51
Jackson.....	51
Jacomo.....	51
Jagger.....	52
Jerome.....	52
Jerry.....	52
Joplin.....	53
Julius.....	53
Kaldera.....	53
Kaliber.....	54
Kalla.....	54
KWS Ingmar CL.....	54
Lagonda.....	55
Lancia.....	55
Larissa.....	56
Legolas.....	56
Lennon.....	56
Lexus.....	57
Lumen.....	57
Majong.....	58
Makro.....	58
Mandela.....	58
Medicus.....	59
Menthal.....	59
Mirakel.....	59

Mirco CL.	60
Mobil CL.	60
Mosaik.	60
Osorno.....	61
Palma.	61
Palmiro.....	61
Perfekt.....	62
Performer.	62
Pilani.	62
Plenty.	63
PR46H75.....	63
Primavera.....	63
PS303.....	64
Rasma.	64
Salsa CL.....	65
Saoker CL.	65
Senator.	65
SilverShadow.....	66
Smilla.....	66
Solar CL.....	66
Stella.	67
Sunder.....	67
SW Savann.....	67
Swifter.....	68
Theia	68
Trapper.....	68
Turner	69
Unda.....	69
Vizma.....	70
Whider CL.	70
Zappa.	70
Zelda.	71
71 30 CL.	71

ŽIEMINIAI RAPSAI

Abakus. Žieminių rapsų hibridinė veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans–Georg Lembke KG* sėklininkystės firmoje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2009–2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2009–2010 m. ir ypač 2010–2011 m. žiema buvo itin nepalankios žiemojimui. Veislės ‘Abakus’ rapsai tais metais žuvo visuose AVT skyriuose. Tai padarė neigiamą įtaką vidutinio žiemkentiškumo ir vidutinio derlingumo vertinimo rezultatams. Žiemkentiškumas įvertintas vidutiniškai tik 4,3 balo, tačiau buvo 0,5 balo didesnis už standartinių veislių.

Tyrimo metais vidutinis sėklų derlius buvo 4,36 t ha⁻¹. Didžiausias – 5,42 t ha⁻¹ – derlius gautas 2009 m. Kauno AVT skyriuje. Sėklos smulkios, vidutinio riebalingumo, labai baltymingos. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Abakus’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų). Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,64 g, sėklose vidutiniškai buvo 45,2 proc. riebalų ir 24,4 proc. baltymų, 6,92 μmol g⁻¹ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties.

Veislė vidutinio vėlyvumo, vidutinio aukščio, labai atspari išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštarių. Veislės ‘Abakus’ rapsai subręsta vidutiniškai per 204 dienas, augalų vidutinis aukštis – 134 cm, atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 8,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais.

2009 m. Kauno AVT skyriuje iki 35 proc. ‘Abakus’ veislės rapsų pažeidė pilkasis puvinys (*Botrytis cinera*). 2010 m. Plungės AVT skyriuje apie 15 proc. rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), o Kauno AVT skyriuje apie 35 proc. augalų pažeidė fomezė (*Phoma lingam*).

Į pradžia ↑

Admiral. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Prancūzijoje, *Limagrain Europe s. a.* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013–2015 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės, 2014 m. ir 2015 m. Utenos AVT skyriuose ‘Admiral’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Admiral’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 5,2 balo, arba 0,1 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 4,93 t ha⁻¹, arba 1,6 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,19 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos stambios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,05 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,85 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,80 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Admiral’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 203 dienos, augalai vidutiniškai užauga 139 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,9 balo, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,7 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Admiral’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2013 m. pilkojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2014 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2015 m. – juodosios dėmėtligės – 8 balais, fomezės – 7 balais. Utenos AVT skyriuje 2013 m. ligų pasireiškimas nežymus – juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas siekia 8 balus. Plungės AVT skyriuje 2013 m. fomezės padaryta žala įvertinta 6 balais ir 2015 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Anderson. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Prancūzijoje, *Limagrain Europe s. a.* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014–2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose ‘Anderson’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Anderson’ veislės daugiamečių žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,5 balo, arba 0,1 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 6,07 t ha⁻¹, arba 8,3 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,17 t ha⁻¹ – derlius gautas 2016 m. Pasvalio AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,83 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 13,90 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Anderson’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 203 dienos, augalai vidutiniškai užauga 155 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Anderson’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2015 m. fomezės ir juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 9 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Anderson’ veislei įvertintas 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

↓ pradžia ↑

Armstrong. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Prancūzijoje, *Limagrain Europe s. a.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘Armstrong’ veislės daugiamečių žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 7,2 balo, arba 0,3 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,27 t ha⁻¹, arba 6,2 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,86 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,90 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 49,7 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,85 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Armstrong’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 205 dienos, augalai vidutiniškai užauga 155 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Armstrong’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 6 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Armstrong’ veislei įvertintas 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

↓ pradžia ↑

Atora. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘Atora’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,9 balo, ir buvo lygus standartinių veislių vidurkiui (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,73 t ha⁻¹, arba 2 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,71 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,53 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,8 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,80 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Atora’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 207 dienos, augalai vidutiniškai užauga 167 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Atora’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 9 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 7 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Atora’ veislei įvertintas 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Avatar. Žieminių rapsų hibridinė veislė, sukurta Vokietijoje *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2012–2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Utenos AVT skyriuose ‘Avatar’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Avatar’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,9 balo, arba 0,3 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 4,25 t ha⁻¹, arba 0,2 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,01 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, aliejingos. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,68 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 49,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,23 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Avatar’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 202 dienos, augalai vidutiniškai užauga 140 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarų – 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Tyrimo metais ‘Avatar’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*).

Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 2012 m. – 8 balais, 2013 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, pilkojo puvinio – 6 balais, 2014 m. – juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais. 2012 m. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas siekia 8 balus, fomezės – 7 balus, baltojo puvinio – 8 balus visuose bandymo plotuose. 2013 m. Plungės AVT labiausiai pasireiškė fomezė (7 balai) (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista). 2012 m. Plungės ir 2013 m. Utenos AVT skyriuose ligų pasireiškimas nežymus.

Į pradžia ↑

Belana. Žieminių rapsų hibridų veislė sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience Raps GmbH* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011–2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2010–2011 m. žiema buvo itin nepalanki rapsų žiemojimui. ‘Belana’ veislės rapsai žuvo visuose AVT skyriuose. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Belana’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,1 balo ir lygus standartinių veislių vidurkiui (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,92 t ha⁻¹, arba 0,5 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 5,26 t ha⁻¹ – derlius gautas 2012 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,42 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,8 proc. aliejaus, arba 2,7 proc. daugiau, palyginti su standartinėmis veislėmis, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,6 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Belana’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 202 dienos, augalai vidutiniškai užauga 137 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,3 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Per tyrimo metus ‘Belana’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*) ir pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*). 2012 m. Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimas – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais visuose bandymo plotuose. 2013 m. ligos labiausiai pasireiškė Plungės AVT ir Kauno AVT skyriuose. Plungės AVT skyriuje – 6 balų fomezė. Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose – 8 balų juodoji dėmėtligė, 7 balų pilkasis puvinys. 2012 m. Plungės ir 2013 m. Utenos AVT skyriuose ligų pasireiškimas nežymus (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Bellevue. Žieminių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Raps GbR* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2008–2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Minėtais tyrimo metais gautas vidutinis sėklų derlius buvo 4,71 t ha⁻¹. Didžiausias šių rapsų sėklų derlius buvo išaugintas 2008 m. Kauno AVT stotyje – 6,12 t ha⁻¹.

‘Bellevue’ veislės žieminių rapsų sėklos subręsta vidutiniškai per 203 dienas. Jos vidutinio stambumo, 1000 sėklų vidutinis svoris – 5,38 g. Veislės tyrimo metais išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 48,1 proc., baltymų – 26,3 proc., eruko rūgšties – 0,26 proc. ir 8,18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Bellevue’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Augalų žiemkentiškumas įvertintas 6,3 balo. Augalų vidutinis aukštis – 154 cm. Jie pakankamai atsparūs išgulimui, tai įvertinta 8,9 balo. Atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių įvertintas 8,9 balo.

2008–2010 m. Plungės AVT stotyje įrengtuose bandymų laukeliuose vidutiniškai 5–15 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kauno AVT stotyje 2009 m. pilkasis puvinys pažeidė 24 proc. Kitų ligų pažeidimai buvo nežymūs.

Į pradžia ↑

Clarus. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘Clarus’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 7,3 balo, arba 0,4 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,74 t ha⁻¹, arba 2,1 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,54 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,46 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai

randama 47,8 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,45 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Clarus' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 205 dienos, augalai vidutiniškai užauga 151 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'Clarus' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 6 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas 'Clarus' veislei įvertintas 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

! pradžia ↑

Cristiano KWS. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT SE* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę 'Cristiano KWS' veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,6 balo, arba 0,3 balo mažesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,96 t ha⁻¹, arba 5,9 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,43 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Plungės AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,26 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,1 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12,40 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Cristiano KWS' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 206 dienos, augalai vidutiniškai užauga 164 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,8 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'Cristiano KWS' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 6 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas 'Cristiano KWS' veislei įvertintas 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

! pradžia ↑

Cult. Žieminių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Lantmännen SW Seed Hadmersleben GmbH* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2009–2012 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2010 m. Utenos AVT skyriuje ir 2011 m. visuose AVT skyriuose pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę 'Cult' veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 4,2 balo, tačiau nuo standartinių veislių atsilieka nežymiai – 0,2 balo (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Veislė derlinga. Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,99 t ha⁻¹, arba 31,8 proc. didesnis palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,52 t ha⁻¹ – derlius gautas 2012 m. Plungės AVT

skyriuje.

Sėklos smulkios. Sėklose vidutiniškai randama – 47,92 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,6 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Cult’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinė vegetacijos periodo trukmė – 205 dienos, augalai vidutiniškai užauga 145 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarų – 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

2010 m. Plungės AVT skyriuje apie 10 proc. ‘Cult’ veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). 2012 m. Kauno AVT skyriuje pesticidais neapdorotuose bandymų plotuose apie 5 proc. rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė ir fomezė (*Phoma lingam*). 2012 m. Utenos AVT skyriuje iki 30 proc. augalų pažeidė juodoji dėmėtligė, apie 40 proc. – fomezė ir 1 proc. – baltasis puvinys (*Sclerotinia Sclerotiorum*).

Į pradžia ↑

Delphi. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014–2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemėjimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose ‘Delphi’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Delphi’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,4 balo, ir buvo lygus standartinių veislių vidurkiui (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,54 t ha⁻¹, arba 1,2 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,34 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,44 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,0 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12,90 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Delphi’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 201 diena, augalai vidutiniškai užauga 154 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Delphi’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, 2015 m. fomezės ir juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 9 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, baltojo puvinio – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Delphi’ veislei įvertintas 9 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Digger. Žieminių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2004–2005 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Jose tyrimo metais gautas vidutinis 3,47 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias šios veislės rapsų sėklų derlius išaugintas 2005 m. Kauno AVT stotyje – 4,74 t ha⁻¹.

Sėklos labai stambios, 1000 jų vidutinis svoris 5,35 g. Jose nustatytas palyginti didelis vidutinis riebalų kiekis – 43,6 proc., baltymų – 25,1 proc., eruko rūgšties – 0,9 proc. ir gliukozinolatų – 7,2 $\mu\text{mol g}^{-1}$.

Šios veislės augalai tyrimo metais neblogai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemėjimui vidutiniškai įvertintas 7,7 balo. Augalų vidutinis aukštis 128 cm. Jie praktiškai neišgula. Augalų atsparumas

išgulimui vidutiniškai įvertintas 8,7 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8 balais. ‘Digger’ veislės žieminiai rapsai vidutinio ankstyvumo. Jos sėklos vidutiniškai subręsta per 207 dienas.

‘Digger’ veislės rapsų augalai tyrimo metais mažai buvo pažeisti ligų. Kiek didesnis augalų pažeidimas (10–15 proc.) nustatytas tik juodąja dėmėtligė.

Į pradžia ↑

DK Except. Žieminių rapsų hibridinė veislė sukurta Prancūzijoje, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės firmoje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2009–2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2009–2010 m. ir 2010–2011 m. žiemos buvo itin nepalankios rapsų žiemojimui. ‘DK Except’ veislės rapsai tais metais žuvo Plungės ir Utenos AVT skyriuose. Tai padarė neigiamą įtaką vidutinio žiemkentiškumo ir vidutinio derlingumo vertinimo rezultatams. Ši veislė buvo viena iš kelių žieminių rapsų veislių, ištvėrusių 2010/2011 m. žiemą Kauno AVT skyriuje. Žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 4,5 balo, tačiau buvo 0,6 balo didesnis už standartinių veislių.

Tyrimo metais vidutinis sėklų derlius buvo 3,96 t ha⁻¹. Didžiausias – 6,31 t ha⁻¹ – derlius gautas 2009 m. Kauno AVT skyriuje. Sėklos stambios, vidutinio riebalingumo, baltymingos. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,92 g, sėklose vidutiniškai buvo 43,2 proc. riebalų ir 23,0 proc. baltymų, 11,0 μmol g⁻¹ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘DK Except’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislė vidutinio ankstyvumo, vidutinio aukščio, labai atspari išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštarių. Veislė ‘DK Except’ subręsta vidutiniškai per 200 dienų, augalų vidutinis aukštis buvo 137 cm, atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 9 balais, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 8,8 balo.

2009 m. Kauno AVT skyriuje iki 37 proc. ‘DK Except’ veislės rapsų pažeidė pilkasis puvinys (*Botrytis cinera*), o Plungės AVT skyriuje apie 10 proc. rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). 2010 m. Kauno AVT skyriuje apie 35 proc. rapsų pažeidė fomezė (*Phoma lingam*).

Į pradžia ↑

DK Imigold CL. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta JAV, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės įmonėje, pagal technologiją *Clearfield*. Selekciniško duomenimis, tai pusiau žemaūgė veislė. Tokie rapsai būna žemesni, rudenį išaugina gilesnes šaknis, o skrotele augina prie pat žemės ir nekelia aukštyn augimo kūgelio, todėl pakantūs žiemos sąlygoms.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014–2015 m. Kauno, Plungės ir Utenos AVT skyriuose, 2016 m. – Kauno, Plungės ir Pasvalio. Dėl nepalankių žiemėjimo sąlygų 2014 m. Plungės, 2015 m. Utenos AVT skyriuose ‘DK Imigold CL’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘DK Imigold CL’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6 balais, arba 0,1 balo mažesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 4,44 t ha⁻¹, arba 1,4 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,47 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos smulkios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,90 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,6 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12,20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘DK Imigold CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 199 dienos, augalai vidutiniškai užauga 129 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,9 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,8 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘DK Imigold CL’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). 2014 m. Utenos AVT skyriuje fomezės sukėlėjų padaryta žala įvertinta 7 balais, juodosios dėmėtligės – 6 balais. Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2015 m. fomezės – 6 balais,

juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais, baltojo puvinio – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘DK Imigold CL’ veislei įvertintas 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

DK Imir CL. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta JAV, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės įmonėje, pagal technologiją *Clearfield*. Selekciniško duomenimis, tai pusiau žemaūgė veislė. Tokie rapsai būna žemesni, rudenį išaugina gilesnes šaknis, o skrotele augina prie pat žemės ir nekelia aukštyn augimo kūgelio, todėl pakantūs žiemos sąlygoms.

Ūkinio vertinimo tyrimai atlikti 2014 m. Kauno ir Pasvalio AVT skyriuose, o 2015–2016 m. – Kauno, Plungės ir Pasvalio. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Pasvalio AVT skyriuje ‘DK Imir CL’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘DK Imir CL’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,2 balo, ir buvo lygus standartinių veislių vidurkiui (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 4,73 t ha⁻¹, arba 1,9 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,42 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,67 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 44,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 25,40 μmol g⁻¹ gliukozinolatų.

Vidutinis vegetacijos laikas – 199 dienos, augalai vidutiniškai užauga 139 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštarių įvertintas 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘DK Imir CL’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2015 m. fomezės – 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 6 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘DK Imir CL’ veislei įvertintas 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

DK Imistar CL. Žieminių pusiau žemaūgių rapsų hibridinė veislė, sukurta JAV, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės įmonėje pagal technologiją *Clearfield*. Veislės palaikytojas – Jungtinės Karalystės įmonė *Monsanto UK Ltd*.

Ūkinio vertinimo tyrimai atlikti 2012–2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės AVT skyriuje ‘DK Imistar CL’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘DK Imistar CL’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6 balais, arba 0,1 balo mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,95 t ha⁻¹, arba 2,8 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,56 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,11 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,5 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 7,13 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘DK Imistar CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės vidutinis vegetacijos laikas – 199 dienos, augalai vidutiniškai užauga 133 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,6 balo.

Tyrimo metais 'DK Imistar CL' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*) (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista). Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 2012 m. – 8 balais, 2013 m. juodosios dėmėtligės ir pilkojo puvinio – 6 balais, 2014 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 6 balais. Utenos AVT skyriuje 2012 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas siekia 8 balus, fomezės – 6 balus, baltojo puvinio – 8 balus visuose bandymo plotuose. 2013 m. Plungės AVT labiausiai pasireiškė fomezė (7 balai) (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 2012 m. Plungės ir 2013 m. Utenos AVT skyriuose ligų pasireiškimas nežymus.

Į pradžia ↑

DK Implement CL. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta JAV, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės įmonėje, pagal technologiją *Clearfield*. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę 'DK Implement CL' veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 7,1 balo, arba 0,1 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,40 t ha⁻¹, arba 6,8 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,28 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Plungės AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,91 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,6 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,66 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'DK Implement CL' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 204 dienos, augalai vidutiniškai užauga 157 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankstarų – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'DK Implement CL' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 7 balais, 2017 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, baltojo puvinio – 7 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas 'DK Implement CL' veislei įvertintas 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

DK Impression CL. Žieminių rapsų hibridinė veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje pagal technologiją *Clearfield*.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2012–2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Utenos AVT skyriuose 'DK Impression CL' veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę 'DK Impression CL' veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,8 balo, kuris lygus standartinių veislių vidurkiui (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 4,56 t ha⁻¹, arba 6,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,09 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,05 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,0 proc. aliejaus, arba 8,2 proc. daugiau, palyginti su standartinėmis veislėmis, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,2 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'DK Impression CL' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 202 dienos, augalai vidutiniškai užauga 145 cm aukščio. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Tyrimo metais 'DK Impression CL' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*).

Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas: 2012 m. – 8 balais, 2013 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, pilkojo puvinio – 6 balais, 2014 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais ir baltojo puvinio – 7 balais. Utenos AVT skyriuje 2012 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas siekia 8 balus, fomezės – 7 balus, baltojo puvinio – 8 balus visuose bandymo plotuose. Plungės AVT 2013 m. labiausiai pasireiškė fomezė (7 balai) (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista). 2012 m. Plungės ir 2013 m. Utenos AVT skyriuose ligų pasireiškimas nežymus.

Į pradžia ↑

DK Secure. Hibridinės žieminių rapsų veislės selekcininkas – Prancūzijos sėklininkystės firma *Monsanto Technology*. Šios veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2008–2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Jose tyrimo metais gautas vidutinis 4,21 t ha⁻¹ sėklų derlius. Gausiausias jų derlius – 5,45 t ha⁻¹ – išaugintas 2008 m. Kauno AVT stotyje įrengtuose bandymų laukeliuose.

Sėklos smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 4,54 g. Atlikus laboratorines analizes, 'DK Secure' veislės rapsų sėklose nustatyta 45,7 proc. riebalų, 27 proc. baltymų, 0,37 proc. eruko rūgšties ir 7,98 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislės žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,7 balo. Šios veislės rapsų atsparumas išgulimui tyrimo metais įvertintas 8,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,7 balo. Augalų vidutinis aukštis – 146 cm. Vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 202 dienos.

Tyrimo metais Plungės AVT stotyje įrengtuose bandymų laukeliuose vidutiniškai 10 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kauno AVT stotyje 2009 m. pilkasis puvinys pažeidė 33 proc., o 2010 m. 40 proc. šių rapsų augalų pažeidė fomezė. Kitų ligų pažeidimai buvo nežymūs.

Į pradžia ↑

DK Sedona. Žieminių pusiau žemaūgių rapsų hibridų veislė sukurta Jungtinėse Amerikos Valstijose, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės įmonėje. Veislės palaikytojas Europos Sąjungoje – Jungtinės Karalystės įmonė *Monsanto UK Ltd*.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011–2012 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2010–2011 m. žiemos buvo itin nepalankios rapsų žiemojimui. 'DK Sedona' veislės rapsai žuvo Plungės ir Utenos AVT skyriuose. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę 'DK Sedona' veislės daugiameis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 5,2 balo, tačiau 0,2 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,83 t ha⁻¹, arba 7 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 5,37 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,82 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,6 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 16,9 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'DK Sedona' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 201,4 dienos, augalai vidutiniškai užauga 136 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,9 balo, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Per tyrimo metus 'DK Sedona' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*) ir pilkasis puvinys

(*Botrytis cinerea*). 2012 m. Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose juodosios dėmėtligės ir fomezės įvertintas 9 balais. Utenos AVT skyriuje fomezės sukėlėjų pažeidimas – 8 balais, juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 9 balais visuose bandymo plotuose. 2013 m. ligos labiausiai pasireiškė Plungės AVT ir Kauno AVT skyriuose. Plungės AVT skyriuje – 7 balų fomezė. Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose – 7 balų juodoji dėmėtligė, 6 balų pilkasis puvinys. 2012 m. Plungės ir 2013 m. Utenos AVT skyriuose ligų pasireiškimas nežymus (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

DK Serenade. Žieminių rapsų hibridinė veislė sukurta Prancūzijoje, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės firmoje. Selekcinių duomenimis, tai pusiau žemaūgė veislė. Tokie rapsai būna žemesni, rudenį išaugina gilesnes šaknis, o skrotelė lieka labai kompaktiška, todėl turėtų būti pakanti žiemos sąlygoms.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2009–2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2009–2010 m. ir 2010–2011 m. žiemos buvo itin nepalankios rapsų žiemojimui. ‘DK Serenade’ veislės rapsai tais metais žuvo Plungės ir Utenos AVT skyriuose. Tai padarė neigiamą įtaką vidutinio žiemkentiškumo ir vidutinio derlingumo vertinimo rezultatams. Tačiau ši veislė buvo viena iš kelių žieminių rapsų veislių, ištvėrusių 2010/2011 m. žiemą Kauno AVT skyriuje. Žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 4,9 balo, bet buvo 1,2 balo didesnis už standartinių veislių.

Tyrimo metais vidutinis sėklų derlius buvo 3,42 t ha⁻¹. Didžiausias – 5,33 t ha⁻¹ – derlius gautas 2009 m. Kauno AVT skyriuje. Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio riebalingumo, baltymingos.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,24 g, sėklose vidutiniškai buvo 44,4 proc. riebalų ir 23,4 proc. baltymų, 9,47 μmol g⁻¹ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘DK Serenade’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislė vidutinio ankstyvumo, neaukšta, labai atspari išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštarių. Veislė subręsta vidutiniškai per 200 dienų, augalų vidutinis aukštis buvo 121 cm, atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 9 balais, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 8,8 balo.

2009 m. Kauno AVT skyriuje iki 37 proc. ‘DK Serenade’ veislės rapsų pažeidė pilkasis puvinys (*Botrytis cinera*), o Plungės AVT skyriuje iki 5 proc. rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). 2010 metais Kauno AVT skyriuje apie 40 proc. rapsų pažeidė fomezė (*Phoma lingam*).

Į pradžia ↑

DK Severnyi. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta JAV, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės įmonėje. Selekcinių duomenimis, tai pusiau žemaūgė veislė. Tokie rapsai būna žemesni, rudenį išaugina gilesnes šaknis, o skrotelę augina prie pat žemės ir nekelia aukštyn augimo kūgelio, todėl pakantūs žiemos sąlygoms.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014–2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose ‘DK Severnyi’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘DK Severnyi’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,3 balo, arba 0,3 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,56 t ha⁻¹, arba 15,8 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,06 t ha⁻¹ – derlius gautas 2016 m. Pasvalio AVT skyriuje.

Sėklos smulkios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,80 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,5 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 15,90 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘DK Severnyi’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 201 diena, augalai vidutiniškai užauga 130 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘DK Severnyi’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis

puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2015 m. fomezės – 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais, juodosios dėmėtligės – 6 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės – 9 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘DK Severnyi’ veislei įvertintas 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

DK Starlet. Žieminių rapsų hibridinė veislė sukurta Prancūzijoje, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės firmoje. Selekcinių duomenimis, tai pusiau žemaūgė veislė. Tokie rapsai būna žemesni, rudenį išaugina gilesnes šaknis, o skrotelė lieka labai kompaktiška, todėl turėtų būti pakanti žiemos sąlygoms.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2009–2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2009–2010 m. ir 2010–2011 m. žiemos buvo itin nepalankios rapsų žiemojimui. ‘DK Starlet’ veislės rapsai tais metais žuvo Plungės ir Utenos AVT skyriuose. Tai padarė neigiamą įtaką vidutinio žiemkentiškumo ir vidutinio derlingumo vertinimo rezultatams. Ši veislė buvo viena iš kelių žieminių rapsų veislių, ištvėrusių 2010/2011 m. žiemą Kauno AVT skyriuje. Žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 4,5 balo, tačiau buvo 0,8 balo didesnis už standartinių veislių.

Tyrimo metais vidutinis sėklų derlius buvo 4,08 t ha⁻¹. Didžiausias – 5,71 t ha⁻¹ – derlius gautas 2009 m. Kauno AVT skyriuje. Sėklos smulkios, vidutinio riebalingumo, labai baltymingos.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,97 g, sėklose vidutiniškai buvo 44,73 proc. riebalų ir 24,73 proc. baltymų, 11,5 μmol g⁻¹ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘DK Starlet’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislė ankstyva, neaukšta, labai atspari išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštarių. Veislės ‘DK Starlet’ rapsai subręsta vidutiniškai per 199 dienas, augalų vidutinis aukštis – 121 cm, atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 9 balais, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,8 balo.

Kauno AVT skyriuje 2009 m. iki 33 proc. ‘DK Starlet’ veislės rapsų pažeidė pilkasis puvinys (*Botrytis cinera*), o Plungės AVT skyriuje iki 10 proc. rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). Kauno AVT skyriuje 2010 m. apie 30 proc. rapsų pažeidė fomezė (*Phoma lingam*).

Į pradžia ↑

Edimax CL. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje pagal technologiją *Clearfield*.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013–2015 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės, 2014 m. ir 2015 m. Utenos AVT skyriuose ‘Edimax CL’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Edimax CL’ veislės daugiameis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 5,1 balo, ir buvo lygus standartinių veislių vidurkiui (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,02 t ha⁻¹, arba 4,4 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,85 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos stambios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,00 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,42 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 14,70 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Edimax CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 204 dienos, augalai vidutiniškai užauga 144 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,7 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Edimax CL’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2013 m. pilkojo puvinio sukėlėjų

pažeidimas įvertintas 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2014 m. baltojo puvinio – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2015 m. fomezės – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais. Utenos AVT skyriuje 2013 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2013 m. labiausiai pasireiškė fomezė, kurios padaryta žala įvertinta 5 balais, o 2015 m. šiame skyriuje juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, baltojo puvinio – 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Einstein. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘Einstein’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 7,1 balo, arba 0,2 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 6,05 t ha⁻¹, arba 7,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 8,03 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,24 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 49,2 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Einstein’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 205 dienos, augalai vidutiniškai užauga 163 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,7 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Einstein’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 7 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Einstein’ veislei įvertintas 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Elvis. Žieminių rapsų veislė sukurta Prancūzijoje, *Euralis Semences* sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2002–2004 m. trijose augalų veislių tyrimo stotyse. Bandymo metais gautas vidutinis 3,51 t ha⁻¹ sėklų derlius. Potencinės šios veislės galimybės yra gana didelės, ką patvirtina ir 2004 m. Kauno augalų veislių tyrimo stotyje gautas 4,67 t ha⁻¹ sėklų derlius.

Sėklos labai stambios, 1000 jų vidutinė masė 4,67 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose nustatytas toks vidutinis šių medžiagų kiekis: riebalų – 42,3 proc., baltymų – 25,3 proc., eruko rūgšties – 0,1 proc. ir gliukozinolatų – 3,9 μmol g⁻¹.

Augalų ištvermingumas žiemojimo sąlygoms įvertintas 7,4 balo. Augalų vidutinis aukštis 126 cm. Jie labai atsparūs išgulimui, kas įvertinta net 8,8 balo. Sėklos taip pat gerai laikosi ankštarose. Atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarų vidutiniškai įvertintas 8,3 balo. ‘Elvis’ rapsų veislės augalų vegetacijos periodas vidutiniškai trunka 202 dienas. Šios veislės augalų stiebų ir ankštarų pažeidimas juodąja dėmėte bandymuose buvo vienas iš mažiausių (sudarė 10-15 proc.), lyginant su kitomis kartu tirtomis rapsų veislėmis.

Į pradžia ↑

ES Astrid. Žieminių rapsų veislė sukurta Prancūzijoje, *Euralis Semences* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo ir tinkamumo Lietuvos agroklimato sąlygoms nustatymo bandymuose veislė tirta 2004–2005 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Bandymo metais gautas vidutinis 3,33 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias šios veislės rapsų sėklų derlius išaugintas 2004 m. Kauno AVT stotyje – 4,12 t ha⁻¹.

Sėklos vidutinio stambumo (1000 jų vidutinis svoris 4,62 g) ir pasižyminčios itin gera kokybe.

Laboratorijoje jose nustatytas tikrai didelis vidutinis riebalų kiekis – 43,9 proc., baltymų – 24,9 proc., eruko rūgštis – 0,3 proc., o gliukozinolatų – 6,4 $\mu\text{mol g}^{-1}$.

‘ES Astrid’ veislės žieminiai rapsai tyrimo metais palyginti gerai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,7 balo. Augalų vidutinis aukštis 128 cm. Šios veislės rapsų augalai pakankamai atsparūs išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštarių. Šie veislės augalų požymiai vidutiniškai įvertinti 8,7 ir 8 balais. Veislė vidutinio ankstyvumo. Jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 207 dienos.

‘ES Astrid’ veislės rapsai palyginti atsparūs ligų pažeidimams. Tyrimo metais įrengtuose bandymuose 1–15 proc. augalų buvo pažeisti juodosios dėmėtligės.

Į pradžia ↑

ES Betty. Žieminių rapsų veislė sukurta Prancūzijoje, *Euralis Semences* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2001, 2002 ir 2005 m. trijose augalų veislių tyrimo stotyse. Jose gautas vidutinis sėklų derlius 3,36 t ha⁻¹. Potencinės veislės galimybės yra gana didelės, ką patvirtina ir 2005 m. Kauno AVT stotyje gautas 5,19 t ha⁻¹ sėklų derlius.

Sėklos stambios, 1000 jų vidutinis svoris 4,89 g. Jose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 41,9 proc., baltymų – 27,2 proc., eruko rūgštis – 0,1 proc., o gliukozinolatų – 7,5 $\mu\text{mol g}^{-1}$.

Augalai įrengtuose veislės bandymuose neblogai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimui įvertintas 7,3 balo. ‘ES Betty’ veislės rapsai tyrimo metais neišgulė, o jų atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių įvertintas 8,4 balo. Sėklos subręsta vidutiniškai 2 dienom anksčiau, lyginant su standartinės ‘Valesca’ veislės rapsais.

Augalų vidutinis aukštis 132 cm. Jų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 195 dienos. Veislės tyrimo metais ‘ES Betty’ veislės rapsų augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (10–25 proc.). Kitų ligų pažeidimai buvo nežymūs.

Į pradžia ↑

ES Darko. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Prancūzijoje, *Euralis Semences* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014–2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose ‘ES Darko’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘ES Darko’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,2 balo, arba 0,2 balo mažesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,63 t ha⁻¹, arba 0,3 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,44 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos stambios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,03 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,7 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 14,90 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘ES Darko’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 202 dienos, augalai vidutiniškai užauga 160 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘ES Darko’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, 2015 m. fomezės – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 9 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 6 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘ES Darko’ veislei įvertintas 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Excalibur. Hibridinė žieminių rapsų veislė sukurta JAV, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2006–2008 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse, tačiau 2005–2006 m. žiemą Plungės ir Kauno AVT stotyse šios veislės žieminių rapsų augalai žuvo dėl nepalankių žiemojimo sąlygų. Minėtais tyrimo metais gautas vidutinis jų sėklų derlius sudarė 4,34 t ha⁻¹. Didžiausias šių rapsų sėklų derlius buvo išaugintas 2008 m. Kauno AVT stotyje – 5,73 t ha⁻¹.

‘Excalibur’ veislės žieminių rapsų sėklos subręsta vidutiniškai per 195 dienas. Jos palyginti stambios, 1000 sėklų vidutinis svoris – 4,62 g. Veislės tyrimo metais išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 46,44 proc., o baltymų – 30,9 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Excalibur’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Augalų išsvermingumas žiemojimui įvertintas 7,5 balo. Augalų vidutinis aukštis – 145 cm. Jie pakankamai atsparūs išgulimui, kas įvertinta 7,9 balo. Atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštųjų įvertintas 8,6 balo.

Įrengtuose bandymuose 2006–2008 m. Plungės ir Utenos AVT stotyse 5–10 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. 2007 m. Kauno AVT stotyje įrengtame bandyme baltasis (sklerotinis) puvinys pažeidė 28 proc. šių rapsų augalų, o jų pažeidimo laipsnis buvo 25 proc. Kitų ligų pažeidimai buvo labai nežymūs.

Į pradžių ↑

Factor KWS. Žieminių rapsų hibridinė veislė, sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2012–2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Utenos AVT skyriuose ‘Factor KWS’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Factor KWS’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,4 balo, arba 0,2 balo mažesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 4,79 t ha⁻¹, arba 12,4 proc. didesnis, palyginti su standartinių veislių derliaus vidurkiu. Didžiausias – 6,73 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,07 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,8 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Factor KWS’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 202 dienos, augalai vidutiniškai užauga 141 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui ir sėklų išbyrėjimas iš ankštųjų įvertinti 8,7 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Tyrimo metais ‘Factor KWS’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*).

Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 2012 m. 8 balais, 2013 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, pilkojo puvinio – 6 balais, 2014 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais. Utenos AVT skyriuje 2012 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas siekia 7 balus, fomezės – 5 balus, baltojo puvinio – 8 balus visuose bandymo plotuose. Plungės AVT skyriuje 2013 m. labiausiai pasireiškė fomezė (8 balai) (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista). 2012 m. Plungės ir 2013 m. Utenos AVT skyriuose ligų pasireiškimas nežymus.

Į pradžių ↑

Finesse. Žieminių hibridinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Raps GbR* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai buvo atliekami 3 metus (2005–2007 m.), bet gauti tik 2 metų derliaus duomenys. Nepalankią 2005/2006 m. žiemą ‘Finesse’ veislės žieminiai rapsai žuvo

Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse 2004 m. rudenį įrengtuose rapsų veislių bandymuose. Todėl pateikiami tik 2005 m. ir 2007 m. šių rapsų derliaus duomenys. Minėtais 'Finesse' veislės rapsų tyrimo metais gautas vidutinis 3,79 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius buvo išaugintas 2005 m. Kauno AVT stotyje – 5,47 t ha⁻¹.

'Finesse' veislės žieminių rapsų sėklos vidutiniškai subręsta per 196 dienas. Jos palyginti stambios, 1000 sėklų vidutinis svoris – 4,76 g. Veislės tyrimo metais išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 43,18 proc., o baltymų – 27,6 proc. 'Finesse' veislės rapsų ištvėrimumas žiemėjimui vidutiniškai įvertintas 6,7 balo. Jų augalų vidutinis aukštis – 143 cm. Jie gana atsparūs išgulimui, kas įvertinta 8,8 balo. Šių rapsų atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštųjų įvertintas 8,2 balo.

Įrengtuose bandymuose veislės tyrimo metais dalį augalų pažeidė juodoji dėmėtligė (5–20) proc. ir fomozė (3 proc.). Kauno AVT stotyje 2007 m. baltasis (sklerotinis) puvinys pažeidė 18 proc., o Utenos AVT stotyje – 10 proc. šių rapsų augalų.

↓ pradžia ↑

Galileo. Žieminių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Lantmännen SW Seed Hadmersleben GmbH* sėklininkystės firmoje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2009–2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2009/2010 m. ir ypač 2010/2011 m. žiema buvo itin nepalanki žiemėjimui. Veislės 'Galileo' rapsai tais metais žuvo visuose AVT skyriuose, buvo itin nepalanki žiemėjimui. Tai padarė neigiamą įtaką vidutinio žiemkentiškumo ir vidutinio derlingumo vertinimo rezultatams.

Žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 4,4 balo, tačiau buvo 0,7 balo didesnis už standartinių veislių. Tyrimo metais vidutinis sėklų derlius buvo 4,76 t ha⁻¹. Didžiausias – 5,65 t ha⁻¹ – derlius gautas 2009 m. Kauno AVT skyriuje. Sėklos vidutinio stambumo, labai riebalingos. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,19 g, sėklose vidutiniškai buvo 47 proc. riebalų ir 20,2 proc. baltymų, 7,42 μmol g⁻¹ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Galileo' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislė vidutinio vėlyvumo, vidutinio aukščio, labai atspari išgulimui ir atspari sėklų išbyrėjimui iš ankštųjų. Veislės 'Galileo' rapsai subręsta vidutiniškai per 203 dienas, augalų vidutinis aukštis – 134 cm, atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 9 balais, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 8,5 balo.

2009 m. Kauno AVT skyriuje apie 14 proc. 'Galileo' veislės rapsų pažeidė pilkasis puvinys (*Botrytis cinera*), o Plungės AVT skyriuje apie 10 proc. augalų pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). Plungės AVT skyriuje 2010 m. apie 15 proc. rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), o Kauno AVT skyriuje apie 30 proc. augalų pažeidė fomozė (*Phoma lingam*).

↓ pradžia ↑

Garou. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013–2015 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemėjimo sąlygų 2014 m. Plungės, 2014 m. ir 2015 m. Utenos AVT skyriuose 'Garou' veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę 'Garou' veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 5,4 balo, arba 0,3 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,60 t ha⁻¹, arba 11,6 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,63 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,88 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,50 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,06 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Garou' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 203 dienos, augalai vidutiniškai užauga 144 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balo, o

sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,8 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Garou’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2013 m., 2014 m. ir 2015 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Šiame skyriuje 2013 m. pilkojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, 2014 m. baltojo puvinio – 7 balais, 2015 m. fomezės – 7 balais. Utenos AVT skyriuje 2013 m. ligų pasireiškimas nežymus – juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas siekia 8 balus. Plungės AVT skyriuje 2013 m. fomezės ir 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais (1 – neatpari veislė, 9 balai – labai atpari veislė).

‡ pradžia ↑

Hasting. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Prancūzijoje, *KWS Momont Recherche SARL* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘Hasting’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,9 balo, ir buvo lygus standartinių veislių vidurkiui (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,78 t ha⁻¹, arba 2,8 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,70 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,50 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,8 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,70 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Hasting’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 207 dienos, augalai vidutiniškai užauga 160 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui ir sėklų išbyrėjimui įvertintas 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Hasting’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės ir baltojo puvinio – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 6 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Hasting’ veislei įvertintas 8 balais (1 – neatpari veislė, 9 balai – labai atpari veislė).

‡ pradžia ↑

Herkules. Žieminių rapsų hibridas sukurtas Vokietijoje, *Raps GbR* sėklininkystės firmoje. Hibridinių rapsų veislių ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2004–2005 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Šiose stotyse tyrimo metais gautas vidutinis 3,88 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias ‘Herkules’ rapsų hibrido sėklų derlius buvo išaugintas 2004 m. Kauno AVT stotyje – net 5,28 t ha⁻¹.

Sėklos labai stambios, 1000 jų vidutinis svoris 5,32 g. Jose nustatytas vidutinis riebalų kiekis – 43,5 proc., baltymų – 23,6 proc., eruko rūgšties – 0,3 proc., o gliukozinolatų – 8,4 μmol g⁻¹.

Bandymo metais augalai palyginti gerai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimui įvertintas 7,9 balo. ‘Herkules’ augalai gana aukšti (134 cm), tačiau beveik neišgula. Atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 8,9 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8 balais. Pagal sėklų subrendimo laiką ši hibridinė veislė priskiriama vidutinio ankstyvumo grupei. Jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 208 dienos.

Augalai palyginti atsparūs ligoms. Tyrimo metais nustatytas tik nedidelis (3–10 proc.) ‘Herkules’ veislės žieminių rapsų augalų pažeidimas juodąja dėmėtligė.

‡ pradžia ↑

Hornet. Hibridinė žieminių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2007–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Minėtais tyrimo metais gautas vidutinis jų sėklų derlius sudarė 4,79 t ha⁻¹. Didžiausias šių rapsų sėklų derlius buvo išaugintas 2008 m. Kauno AVT stotyje – 5,97 t ha⁻¹.

‘Hornet’ veislės žieminių rapsų sėklos subręsta vidutiniškai per 199 dienas. Jos stambios, 1000 sėklų vidutinis svoris – 4,88 g. Veislės tyrimo metais išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 46,1 proc., o baltymų – 27,2 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Hornet’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Augalų išsvermingumas žiemojimui įvertintas 7,5 balo. Augalų vidutinis aukštis – 150 cm. Jie pakankamai atsparūs išgulimui, kas įvertinta 7,9 balo. Atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių įvertintas 8,5 balo.

2007–2009 m. Plungės ir Utenos AVT stotyse įrengtuose bandymuose vidutiniškai 5–8 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kauno AVT stotyje 2007 m. baltasis (sklerotinis) puvinys pažeidė 13 proc., o 2009 m. pilkasis puvinys — 35 proc. šių rapsų augalų. Kitų ligų pažeidimai buvo nežymūs.

Į pradžia ↑

Inspiration. Žieminių rapsų hibridinė veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2012–2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Utenos AVT skyriuose ‘Inspiration’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Inspiration’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,7 balo, arba 0,1 balo didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 4,35 t ha⁻¹, arba 2,2 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 5,86 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,01 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,1 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 13 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Inspiration’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 202 dienos, augalai vidutiniškai užauga 140 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,9 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Tyrimo metais ‘Inspiration’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomozė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*).

Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose 2012 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais, fomezės – 7 balais, 2013 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, pilkojo puvinio – 6 balais, 2014 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais. Utenos AVT skyriuje 2012 m. juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimas siekia 7 balus visuose bandymo plotuose. Plungės AVT skyriuje 2013 m. labiausiai pasireiškė fomozė (8 balai) (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista). 2012 m. Plungės ir 2013 m. Utenos AVT skyriuose ligų pasireiškimas nežymus.

Į pradžia ↑

Komando. Žieminių rapsų veislė sukurta Prancūzijoje, *Sarl Adrien Momont et Fils* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2008–2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse.

Minėtais ‘Komando’ veislės rapsų tyrimo metais gautas vidutinis 4,95 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias derlius išaugintas 2008 m. Kauno AVT stotyje – 6,27 t ha⁻¹.

‘Komando’ veislės žieminių rapsų sėklos vidutiniškai subręsta per 203 dienas. Jos vidutinio

stambumo, 1000 sėklų vidutinis svoris – 5,14 g. Veislės tyrimo metais išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 47,9 proc., baltymų – 25,6 proc., eruko rūgštis – 0,32 proc. ir 9,73 $\mu\text{mol}\cdot\text{g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui. Veislės vidutinis žiemkentiškumas įvertintas 6,6 balo. Jų augalų vidutinis aukštis – 141 cm. Jie gana atsparūs išgulimui, tai įvertinta 8,5 balo. Šių rapsų atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių įvertintas 8,6 balo.

Tyrimo metais Plungės AVT stotyje įrengtuose bandymų laukeliuose 10–25 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė, o Kauno AVT stotyje 2009 m. pilkasis puvinys pažeidė 22 proc. augalų. Kitų ligų pažeidimai buvo neįžymūs.

Į pradžia ↑

Kuga. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘Kuga’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 7,4 balo, arba 0,5 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,56 t ha⁻¹, arba 1,1 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,60 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Plungės AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,38 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 9,21 $\mu\text{mol}\cdot\text{g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Kuga’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 $\mu\text{mol}\cdot\text{g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 206 dienos, augalai vidutiniškai užauga 163 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,7 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,8 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Kuga’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, baltojo puvinio – 7 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Kuga’ veislei įvertintas 7 balais (1 – neatpari veislė, 9 balai – labai atpari veislė).

Į pradžia ↑

Lysander. Žieminių rapsų veislė, sukurta Kanadoje, *Parsons Seeds Ltd.* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014–2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose ‘Lysander’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Lysander’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,7 balo, arba 0,2 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,23 t ha⁻¹, arba 0,4 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,12 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos stambios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,25 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,9 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 12,10 $\mu\text{mol}\cdot\text{g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Lysander’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 $\mu\text{mol}\cdot\text{g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 200 dienų, augalai vidutiniškai užauga 149 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,4 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės

kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Lysander’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, 2015 m. fomezės – 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 6 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Lysander’ veislei įvertintas 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Marathon. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013–2015 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės, 2014 m. ir 2015 m. Utenos AVT skyriuose ‘Marathon’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Marathon’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 5,4 balo, arba 0,3 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,29 t ha⁻¹, arba 5,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,70 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,65 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,98 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,79 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Marathon’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 203 dienos, augalai vidutiniškai užauga 136 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,7 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Marathon’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2013 m., 2014 m. ir 2015 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Kauno AVT skyriuje 2013 m. pilkojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, 2014 m. baltojo puvinio – 7 balais, 2015 m. fomezės – 6 balais. Utenos AVT skyriuje 2013 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2013 m. fomezės ir 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Marc KWS. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT SE* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘Marc KWS’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,8 balo, arba 0,1 balo mažesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 6,03 t ha⁻¹, arba 7,2 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,20 t ha⁻¹ – derlius gautas 2016 m. Pasvalio AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,13 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,9 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 13,10 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Marc KWS’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 205 dienos, augalai vidutiniškai užauga 168 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,9 balo (1 balas – labai

blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Marc KWS’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 6 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Marc KWS’ veislei įvertintas 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Mascara. Žieminių rapsų hibridų veislė sukurta Vokietijoje, *Lantmännern SW Seed Hadmersleben GmbH* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertinimo tyrimai atlikti 2011–2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2010–2011 m. žiema buvo itin nepalanki rapsų žiemojimui. ‘Mascara’ veislės rapsai žuvo visuose AVT skyriuose. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Mascara’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 4,9 balo, arba 0,2 balo mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 4,23 t ha⁻¹, arba 7,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 5,58 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,08 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,7 proc. aliejaus, arba 2,6 proc. daugiau, palyginti su standartinėmis veislėmis, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12,4 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Mascara’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 203 dienos, augalai vidutiniškai užauga 134 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,7 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Per tyrimo metus ‘Mascara’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*) ir pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*). 2012 m. Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Utenos AVT skyriuje fomezės sukėlėjų pažeidimas – 6 balais, juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais visuose bandymo plotuose. 2013 m. ligos labiausiai pasireiškė Plungės AVT ir Kauno AVT skyriuose. Plungės AVT skyriuje – 8 balų fomezė. Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose – 8 balų juodoji dėmėtligė, 6 balų pilkasis puvinys. 2012 m. Plungės ir 2013 m. Utenos AVT skyriuose ligų pasireiškimas nežymus (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Merano. Žieminių hibridinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Raps GbR* sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertinimo tyrimai atlikti 2005–2007 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Jose tyrimo metais gautas vidutinis 3,35 t ha⁻¹ sėklų derlius. Gausiausias jų derlius įrengtuose bandymuose buvo išaugintas 2005 m. Kauno AVT stotyje – 5,38 t ha⁻¹.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris – 4,69 g. Atlikus laboratorines analizes, ‘Merano’ veislės rapsų sėklose nustatytas toks vidutinis šių medžiagų kiekis: riebalų – 43,65 proc., baltymų – 28,7 proc., eruko rūgšties – 0,7 proc. ir gliukozinolatų – 9,57 μmol g⁻¹.

Šios veislės rapsai ne visais tyrimo metais pakankamai gerai peržiemojo. Nesant sniego dangos, 2006 m. sausio ir vasario mėnesiais vyraujant dideliems šalčiams (iki –30°C), Plungės ir Kauno AVT stotyse ‘Merano’ veislės rapsų pasėliai žuvo. Atsižvelgiant į tai, jų ištvėringumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas tik 6,6 balo.

Šios veislės rapsų augalų vidutinis aukštis – 140 cm. Jų stiebai gana tvirti. Sėklos taip pat gerai laikosi ankštaroje. Todėl augalų atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balo, o sėklų išbyrėjimui iš

ankštarų – 8,3 balo. Šių rapsų vegetacijos periodo vidutinė trukmė tokia pat kaip ir standartinių ‘Kronos’ ir ‘Triangle’ hibridinių rapsų veislių (197 dienos).

Tyrimo metais minėtose AVT stotyse įrengtuose bandymuose ‘Merano’ veislės rapsų augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (5–15 proc.) ir labai nežymiai – fomezė. Kauno AVT stotyje įrengtame bandyme 2007 m. net 50 proc. šios veislės rapsų pažeidė baltasis (sklerotinis) puvinys, esant šios ligos pažeidimo intensyvumui 20 proc.

Į pradžia ↑

Mercedes. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013–2015 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės, 2014 m. ir 2015 m. Utenos AVT skyriuose ‘Mercedes’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Mercedes’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,8 balo, arba 0,7 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,35 t ha⁻¹, arba 6,7 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,37 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, aliejingos. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,61 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 50,02 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12,20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Mercedes’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai gan aukšti. Vidutinis vegetacijos laikas – 201 diena, augalai vidutiniškai užauga 151 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštarų įvertinti 8,5 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Mercedes’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2013 m. pilkojo puvinio ir juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2014 m. baltojo puvinio – 8 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2015 m. fomezės – 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais. Utenos AVT skyriuje 2013 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2013 m. fomezės ir 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Milena. Žieminių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2004 – 2005 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 3,47 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias ‘Milena’ veislės rapsų sėklų derlius buvo išaugintas 2004 m. Kauno AVT stotyje – 4,54 t ha⁻¹.

Sėklos labai stambios, 1000 jų vidutinis svoris 5,00 g. ‘Milena’ veislės rapsų sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 42,9 proc., baltymų – 25,1 proc., eruko rūgšties – 0,7 proc. ir gliukozinolatų – 6,6 μmol g⁻¹.

Augalų išstvermingumas žiemojimo sąlygoms veislės tyrimo metais įvertintas 7,7 balo. Augalų vidutinis aukštis 136 cm. Jie labai atsparūs išgulimui, kas įvertinta 8,5 balo. Sėklos taip pat gerai laikosi ankštarose. Atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarų vidutiniškai įvertintas 8 balais. ‘Milena’ veislės žieminiai rapsai yra vidutinio ankstyvumo. Jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 208 dienos. Sėklos ankštarose subręsta 2 dienom vėliau, lyginant su standartinės ‘Valesca’ veislės rapsais.

Šios veislės rapsai palyginti atsparūs ligų pažeidimams. Tyrimo metais tik 5–15 proc. jos augalų stiebų ir ankštarų buvo pažeisti juodosios dėmėtligės.

Į pradžia ↑

Minerva. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013–2015 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės, 2014 m. ir 2015 m. Utenos AVT skyriuose ‘Minerva’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Minerva’ veislės daugiameis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,7 balo, arba 0,6 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,23 t ha⁻¹, arba 4,3 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,70 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos smulkios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,25 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 49,23 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Minerva’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 202 dienos, augalai vidutiniškai užauga 140 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,7 balais, o sėklų išblyrėjimas iš ankštarių – 8,5 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Minerva’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2013 m. pilkojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais, juodosios dėmėtligės – 6 balais, 2014 m. baltojo puvinio – 8 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2015 m. fomezės – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais. Utenos AVT skyriuje 2013 m. ligų pasireiškimas nežymus – juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas siekia 8 balus. Plungės AVT skyriuje 2013 m. fomezės ir 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Minotaur. Žieminių rapsų veislė sukurta Kanadoje, Ontarijo universiteto selekcininkės Dr. Laimos Kott. Veislės palaikytojas Europos Sąjungoje – Jungtinės Karalystės įmonė *John Turner Seed Developments*.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011–2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2011 m. visuose AVT skyriuose pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Minotaur’ veislės daugiameis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 4,5 balo, arba 0,7 balo mažesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 4,07 t ha⁻¹, arba 2,3 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 5,44 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,99 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 13,4 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Minotaur’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 203 dienos, augalai vidutiniškai užauga 124 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o sėklų išblyrėjimas iš ankštarių – 7,8 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Per tyrimo metus ‘Minotaur’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*) ir pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*). 2012 m. Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas – 7 balais, fomezės – 6 balais visuose bandymo plotuose. 2013 m. ligos labiausiai pasireiškė Plungės AVT ir Kauno AVT skyriuose. Plungės AVT skyriuje – fomezė (6 balai). Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose – juodoji dėmėtligė (5 balai), pilkasis puvinys (8 balai).

2012 m. Plungės ir 2013 m. Utenos AVT skyriuose ligų pasireiškimas nežymus (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

↓ pradžia ↑

Nelson. Hibridinės žieminių rapsų veislės selekcininkas – Šveicarijos sėklininkystės firma *Syngenta Crop Protection AG*. Šios veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2007–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Jose tyrimo metais gautas vidutinis 4,73 t ha⁻¹ sėklų derlius. Gausiausias jų derlius — 6,31 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2008 m. Kauno AVT stotyje įrengtuose bandymuose. Sėklos stambios, 1000 jų vidutinis svoris – 4,87 g. Atlikus laboratorines analizes ‘Nelson’ veislės rapsų sėklose nustatyta 45,7 proc. riebalų ir 28,3 proc. baltymų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislės ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,3 balo. Šios veislės rapsų atsparumas išgulimui tyrimo metais įvertintas 8,2 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,5 balo. Augalų vidutinis aukštis – 151 cm. Vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 197 dienos.

Tyrimo metais Plungės ir Utenos AVT stotyse įrengtuose bandymuose vidutiniškai 7,5–8,3 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kauno AVT stotyje 2007 m. baltasis (sklerotinis) puvinys pažeidė 20 proc. (pažeidimo laipsnis 10 proc.), o 2009 m. pilkasis puvinys pažeidė 34 proc. šių rapsų augalų. Kitų ligų pažeidimai buvo nežymūs.

↓ pradžia ↑

NK Nemax. Žieminių rapsų veislės selekcininkas – Šveicarijos sėklininkystės firma *Syngenta Crop Protection AG*. Rapsų veislių ūkinio vertingumo ir tinkamumo Lietuvos agroklimato sąlygoms nustatymo bandymuose veislė tirta 2007–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Minėtais tyrimo metais gautas vidutinis 4,63 t ha⁻¹ jų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės rapsų sėklų derlius buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje – 6,8 t ha⁻¹.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris – 4,75 g. Atlikus laboratorines analizes jose nustatytas toks vidutinis šių medžiagų kiekis: riebalų – 47,35 proc., baltymų – 26,4 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislės ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,0 balais. Augalų vidutinis aukštis – 136 cm. Šios veislės rapsų augalai atsparūs išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštarių, kas įvertinta 8,7 ir 8,5 balo. Šių rapsų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 198 dienos.

Tyrimo metais Plungės AVT stotyje įrengtuose bandymuose 10–15 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kauno AVT stotyje 2007 m. baltasis (sklerotinis) puvinys pažeidė 25 proc. (pažeidimo laipsnis 18 proc.), o 2009 m. pilkasis puvinys pažeidė 36 proc. šių rapsų augalų. Kitų ligų pažeidimai buvo nežymūs.

↓ pradžia ↑

NK Petrol. Žieminių rapsų veislės selekcininkas – Šveicarijos sėklininkystės firma *Syngenta Crop Protection AG*. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2007–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Minėtais tyrimo metais gautas vidutinis jų sėklų derlius sudarė 4,49 t ha⁻¹. Didžiausias šių rapsų sėklų derlius buvo išaugintas 2008 m. Kauno AVT stotyje – 6,2 t ha⁻¹. ‘NK Petrol’ veislės žieminių rapsų sėklos vidutiniškai subręsta per 198 dienas. Jos smulkios, 1000 sėklų vidutinis svoris – 4,3 g. Veislės tyrimo metais išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 45,5 proc., baltymų – 28,2 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislės ištvermingumas žiemojimui įvertintas 7,4 balo. Augalų vidutinis aukštis – 150 cm. Jie atsparūs išgulimui, kas įvertinta 8,4 balo. Atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių įvertintas 8,5 balo.

Tyrimo metais Plungės ir Utenos AVT stotyse įrengtuose bandymuose 5–10 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kauno AVT stotyje 2007 m. baltasis (sklerotinis) puvinys pažeidė 23 proc. (pažeidimo laipsnis 10 proc.), o 2009 m. pilkasis puvinys pažeidė 35 proc. šių rapsų augalų. Kitų ligų pažeidimai buvo nežymūs.

↓ pradžia ↑

Noblesse. Žieminių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience Raps GmbH* sėklininkystės firmoje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2009–2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2009–2010 m. ir ypač 2010–2011 m. žiema buvo itin nepalanki žiemojimui. Veislės ‘Galileo’ rapsai tais metais žuvo visuose AVT skyriuose. Tai padarė neigiamą įtaką vidutinio žiemkentiškumo ir vidutinio derlingumo vertinimo rezultatams.

Žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 3,8 balo, tačiau buvo 0,3 balo didesnis už standartinių veislių.

Tyrimo metais vidutinis sėklų derlius buvo 4,51 t ha⁻¹. Didžiausias – 5,37 t ha⁻¹ – derlius gautas 2010 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos smulkios, labai riebalingos. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,57 g, sėklose vidutiniškai buvo 47,1 proc. riebalų ir 20,2 proc. baltymų, 6,84 μmol g⁻¹ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Noblesse’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislė vidutinio vėlyvumo, vidutinio aukščio, labai atspari išgulimui ir atspari sėklų išbyrėjimui iš ankštarių. Veislės ‘Noblesse’ rapsai subręsta vidutiniškai per 204 dienas, augalų vidutinis aukštis buvo 129 cm, atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 9 balais, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 8,5 balo.

2009 m. Kauno AVT skyriuje apie 14 proc. ‘Noblesse’ veislės rapsų pažeidė pilkasis puvinys (*Botrytis cinera*). 2010 metais Plungės AVT skyriuje apie 10 proc. rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), o Kauno AVT skyriuje apie 25 proc. augalų pažeidė fomezė (*Phoma lingam*).

↓ pradžia ↑

Ontario. Žieminių rapsų veislė sukurta Prancūzijoje, *Nickerson International Research GEIE* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2006 ir 2008–2009 m. trijose AVT stotyse. Jose gautas vidutinis sėklų derlius – 4,89 t ha⁻¹. Didžiausias — 6,21 t ha⁻¹ šios veislės rapsų sėklų derlius gautas 2008 m. Kauno AVT stotyje.

Sėklos labai stambios, riebalingos. Jų 1000 vidutinis svoris – 5,14 g. Atlikus laboratorines analizes šių rapsų sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 45,5 proc., baltymų – 27,6 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislė jautri nepalankioms žiemojimo sąlygoms. Per tyrimo laikotarpį šios veislės rapsai žuvo 2005/2006 m. žiemą Kauno ir Plungės AVT stotyse, todėl šios veislės išsvermingumas žiemojimui įvertintas tik 6,1 balo. ‘Ontario’ veislės augalai palyginti žemi. Jų vidutinis aukštis – 139 cm. Tyrimo metais jie neišgulė, todėl jų atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,7 balo. ‘Ontario’ veislės rapsų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 202 dienos.

Tyrimo metais Plungės AVT stotyje įrengtuose bandymuose 10 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kauno AVT stotyje 2009 m. pilkasis puvinys pažeidė 36 proc. šių rapsų augalų. Kitų ligų pažeidimai buvo nežymūs.

↓ pradžia ↑

Oriolus. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013–2015 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės, 2014 m. ir 2015 m. Utenos AVT skyriuose ‘Oriolus’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Oriolus’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 5,3 balo, arba 0,2 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,04 t ha⁻¹, arba 0,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,80 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,79 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,80 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,50 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Oriolus’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki

18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 201 dienos, augalai vidutiniškai užauga 138 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,8 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Oriolus’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2013 m. pilkojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais, juodosios dėmėtligės – 6 balais, 2014 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2015 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais, fomezės – 6 balais. Utenos AVT skyriuje 2013 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas siekia 7 balus. Plungės AVT skyriuje 2013 m. fomezės padaryta žala įvertinta 6 balais ir 2015 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžią ↑

Phoenix CL. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje, pagal technologiją *Clearfield*. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘Phoenix CL’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 7,2 balo, arba 0,2 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,95 t ha⁻¹, arba 2,6 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,80 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Plungės AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,33 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,1 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 14,00 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Phoenix CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 206 dienos, augalai vidutiniškai užauga 165 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,7 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Phoenix CL’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 7 balais, 2017 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, baltojo puvinio – 7 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Phoenix CL’ veislei įvertintas 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžią ↑

Popular. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014–2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose ‘Popular’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Popular’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,6 balo, arba 0,2 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,59 t ha⁻¹, arba 0,3 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,57 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos smulkios, aliejingos. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,02 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 49,6 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 13,00 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Popular’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 201 diena, augalai vidutiniškai užauga 164 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Popular’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, 2015 m. fomezės ir juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 9 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Popular’ veislei įvertintas 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Primus. Žieminių rapsų hibridų veislė sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011–2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2010–2011 m. žiema buvo itin nepalanki rapsų žiemojimui. ‘Primus’ veislės rapsai žuvo visuose AVT skyriuose. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Primus’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,2 balo, arba 0,1 balo didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,89 t ha⁻¹, arba 1,2 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 5,17 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,69 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,8 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Primus’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 203 dienos, augalai vidutiniškai užauga 134 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,7 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarų – 8,3 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Per tyrimo metus ‘Primus’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*) ir pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*). 2012 m. Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose juodosios dėmėtligės ir fomezės įvertintas 8 balais. Utenos AVT skyriuje fomezės sukėlėjų pažeidimas – 5 balais, juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais visuose bandymo plotuose. 2013 m. ligos labiausiai pasireiškė Plungės AVT ir Kauno AVT skyriuose. Plungės AVT skyriuje – 7 balų fomezė. Kauno AVT skyriuje fungicidais neapdorotuose bandymų plotuose – 7 balų juodoji dėmėtligė ir pilkasis puvinys. 2012 m. Plungės ir 2013 m. Utenos AVT skyriuose ligų pasireiškimas nežymus (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

! pradžia ↑

Raffiness. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014–2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose ‘Raffiness’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Raffiness’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,8 balo, arba 0,4 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,7 t ha⁻¹, arba 1,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 8,46 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos smulkios, alieingos. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,12 g (esant 8,5 proc. standartiniam

drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 49,5 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,77 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Raffiness' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 201 diena, augalai vidutiniškai užauga 163 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštųjų įvertintas 8,8 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'Raffiness' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, 2015 m. fomezės – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 9 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, baltojo puvinio – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas 'Raffiness' veislei įvertintas 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Remy. Žieminių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, KWS SAAT AG sėklininkystės firmoje. Ši veislė ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose tirta 2004–2005 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Jose tyrimo metais gautas vidutinis sėklų derlius 4,09 t ha⁻¹, kuris buvo net 0,86 t ha⁻¹ (26,6 proc.) didesnis už standartinės 'Valesca' veislės derlingumą. Potencinės veislės galimybės yra gana didelės, ką patvirtina 2005 m. Kauno AVT stotyje gautas 5,24 t ha⁻¹ sėklų derlius.

Sėklos stambios (1000 jų vidutinis svoris 4,88 g) ir pasižymi gerais kokybiniais rodikliais. Jose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 43,3 proc., baltymų – 24,7 proc., eruko rūgšties – 1,1 proc. ir gliukozinolatų – 8,5 $\mu\text{mol g}^{-1}$.

Bandymuose augalai palyginti gerai žiemojo. Jų išstvermingumas žiemojimo sąlygoms įvertintas 7,8 balo. Šios veislės augalai taip pat labai atsparūs išgulimui. Jų atsparumas išgulimui įvertintas net 9 balais, o sėklų išbyrėjimui iš ankštųjų – 8 balais. Veislė vidutinio ankstyvumo. Jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 208 dienos.

'Remy' veislės rapsai palyginti atsparūs ligų pažeidimams. Atskirais veislės tyrimo metais juodosios dėmėtligės buvo pažeista tik 2–10 proc. augalų.

Į pradžia ↑

Rohan. Žieminių hibridinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, Norddeutsche Pflanzenzucht Hans–Georg Lembke KG sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2008–2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 4,91 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias 'Rohan' veislės rapsų sėklų derlius buvo išaugintas 2008 m. Kauno AVT stotyje – 6,36 t ha⁻¹.

Sėklos smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 4,86 g. Jose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 45,9 proc., baltymų – 27,5 proc., 0,02 proc. eruko rūgšties ir 6,04 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Veislės žiemkentiškumas įvertintas 6,8 balo. Augalų vidutinis aukštis – 142 cm. Stiebai pakankamai tvirti, jų atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštųjų – 8,6 balo.

'Rohan' veislės rapsų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė kaip ir standartinės veislės 'Triangle' – 201 diena.

Tyrimo metais Plungės AVT stotyje įrengtuose bandymų laukeliuose 10 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kauno AVT stotyje 2009 m. pilkasis puvinys pažeidė 24 proc., o 2010 m. 30 proc. šių rapsų augalų pažeidė fomezė. Kitų ligų pažeidimų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Sherlock. Žieminių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2009–2012 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2009–2010 ir 2010–2011 m. žiemos buvo itin nepalankios rapsų žiemojimui. Pirmaisiais tyrimų metais ‘Sherlock’ veislės rapsai žuvo Kauno ir Utenos AVT skyriuose, o antraisiais žuvo visuose AVT skyriuose. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Sherlock’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 3,7 balo, arba 0,7 balo mažesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,05 t ha⁻¹, arba 0,7 proc. didesnis palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,35 t ha⁻¹ – derlius gautas 2012 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,02 g. Sėklose vidutiniškai randama – 46,23 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,11 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose, veislė ‘Sherlock’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai aukšti. Vidutinė vegetacijos periodo trukmė – 205 dienos, augalai vidutiniškai užauga 154 cm, arba 17 cm aukštesni už standartinę veislę. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,2 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

2010 m. Plungės AVT skyriuje apie 10 proc. ‘Sherlock’ veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). 2012 m. Kauno AVT skyriuje, pesticidais neapdorotuose bandymų plotuose, apie 5 proc. pasėlio pažeidė juodoji dėmėtligė ir fomozė (*Phoma lingam*). 2012 m. Utenos AVT skyriuje apie 10 proc. augalų pažeidė juodoji dėmėtligė ir 30 proc. – fomozė.

Į pradžią ↑

Sitro. Žieminių hibridinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2008–2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Jose tyrimo metais gautas vidutinis 4,52 t ha⁻¹ sėklų derlius. Gausiausias derlius buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje – 5,74 t ha⁻¹.

Sėklos smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 4,83 g. Atlikus laboratorines analizes, ‘Sitro’ veislės rapsų sėklose nustatytas toks vidutinis šių medžiagų kiekis: riebalų – 45,9 proc., baltymų – 27 proc., eruko rūgšties – 0,48 proc. ir 7,82 μmol·g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Jų žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,3 balo. Šios veislės rapsų augalų vidutinis aukštis – 152 cm, stiebai tvirti, sėklos gerai laikosi ankštaroje. Atsižvelgiant į tai, augalų atsparumas išgulimui įvertintas 8,1 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,7 balo. Šių rapsų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 202 dienos.

Tyrimo metais Plungės AVT stotyje įrengtuose bandymų laukeliuose 5–10 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kauno AVT stotyje 2010 m. pilkasis puvinys pažeidė 26 proc., o 2009 m. pilkasis puvinys pažeidė 33 proc. šių rapsų augalų. Kitų ligų pažeidimų nepastebėta.

Į pradžią ↑

SY Annabella. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Syngenta Seeds GmbH* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘SY Annabella’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,7 balo, arba 0,2 balo mažesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,67 t ha⁻¹, arba 1 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 8,30 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,81 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,1 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12,60 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘SY Annabella’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 205 dienos, augalai vidutiniškai užauga 159 cm. Pagal 1–9 balų

skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘SY Annabella’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 6 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘SY Annabella’ veislei įvertintas 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

SY Kolumb. Žieminių rapsų hibridinė veislė sukurta Vokietijoje, *Syngenta Seeds GmbH* įmonėje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2009–2012 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Pažymėtina, kad 2009–2010 ir ypač 2010 – 2011 m. žiemos buvo itin nepalankios rapsų žiemojimui. Pirmaisiais tyrimų metais ‘SY Kolumb’ veislės rapsai žuvo Kauno ir Utenos AVT skyriuose, o antraisiais žuvo visuose AVT skyriuose. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘SY Kolumb’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 4,1 balo, tai yra 0,5 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,67 t ha⁻¹, arba 1 proc. didesnis palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,48 t ha⁻¹ – derlius gautas 2012 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 5,01 g. Sėklose vidutiniškai randama – 47,13 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,5 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose, veislė ‘SY Kolumb’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinė vegetacijos periodo trukmė – 206 dienos, augalai vidutiniškai užauga 147 cm, arba 5 cm žemesni už standartines veisles. Pagal 1 – 9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarų – 8,2 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

2010 m. Plungės AVT skyriuje apie 15 proc. ‘SY Kolumb’ veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). 2012 m. Kauno AVT skyriuje pesticidais neapdorotuose bandymų plotuose apie 10 proc. pasėlio pažeidė juodoji dėmėtligė ir fomezė (*Phoma lingam*). 2012 m. Utenos AVT skyriuje apie 15 proc. augalų pažeidė juodoji dėmėtligė, 40 proc. – fomezė ir 5 proc. – baltasis puvinys (*Sclerotinia Sclerotiorum*).

Į pradžia ↑

SY Medal. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Syngenta Seeds GmbH* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘SY Medal’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,6 balo, arba 0,3 balo mažesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,99 t ha⁻¹, arba 6,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,37 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,75 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12,70 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘SY Medal’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 205 dienos, augalai vidutiniškai užauga 163 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,9 balo (1 balas – labai

blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘SY Medal’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘SY Medal’ veislei įvertintas 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Tassilo. Žieminių hibridinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2007–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Jose tyrimo metais gautas vidutinis 4,42 t ha⁻¹ sėklų derlius. Gausiausias jų derlius įrengtuose bandymuose buvo išaugintas 2008 m. Kauno AVT stotyje – 6,38 t ha⁻¹.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris – 4,65 g. Atlikus laboratorines analizes ‘Tassilo’ veislės rapsų sėklose nustatytas toks vidutinis šių medžiagų kiekis: riebalų – 46,8 proc., baltymų – 28,1 proc. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Šios veislės rapsai ne visais tyrimo metais pakankamai gerai peržiemojo. Atsižvelgiant į tai, jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,5 balo.

Šios veislės rapsų augalų vidutinis aukštis – 147 cm. Jų stiebai gana tvirti. Sėklos taip pat gerai laikosi ankštaroje. Todėl augalų atsparumas išgulimui įvertintas 8,7 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštara – 8,5 balo. Šių rapsų vegetacijos periodo vidutinė trukmė tokia pat kaip ir standartinių ‘Kronos’ ir ‘Triangle’ hibridinių rapsų veislių (197 dienos).

Tyrimo metais Plungės ir Utenos AVT stotyse įrengtuose bandymuose 5–10 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kauno AVT stotyje 2007 m. baltasis (sklerotinis) puvinys pažeidė 25 proc. (pažeidimo laipsnis 10 proc.), o 2009 m. pilkasis puvinys pažeidė 30 proc. šių rapsų augalų. Kitų ligų pažeidimai buvo neįdomūs.

Į pradžia ↑

Thure. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Selekcinių duomenimis, tai pusiau žemaūgė veislė. Tokie rapsai būna žemesni, rudenį išaugina gilesnes šaknis, o skrotelę augina prie pat žemės ir nekelia aukštyn augimo kūgelio, todėl pakantūs žiemos sąlygoms.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014–2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose ‘Thure’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Thure’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,2 balo, arba 0,1 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,04 t ha⁻¹, arba 5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 6,28 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,49 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,7 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 13,60 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Thure’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 202 dienos, augalai vidutiniškai užauga 147 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštara – 8,7 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Thure’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys

(*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2015 m. fomezės – 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės – 8 balais, baltojo puvinio – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 6 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais, baltojo puvinio – 6 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Thure’ veislei įvertintas 9 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Titan. Žieminių hibridinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, NPZ sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo tyrimai atlikti 2004–2005 m. trijose augalų veislių tyrimo stotyse, kuriose gautas vidutinis 3,91 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius buvo subrandintas 2005 m. Kauno AVT stotyje – 5,14 t ha⁻¹.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris 4,66 g. Šio hibrido sėklos pasižymi gera kokybe. Jose nustatytas gana didelis vidutinis riebalų kiekis – 43,9 proc. Baltymai sudarė 24,7 proc., eruko rūgšties nustatyta 0,9 proc., o gliukozinolatų – 3,7 μmol g⁻¹.

Augalai įrengtuose bandymuose palyginti gerai žiemojo. Jų išstvermingumas žiemojimo sąlygoms vidutiniškai įvertintas 7,7 balo. Šio hibrido augalų vidutinis aukštis 137 cm. Jie pasižymėjo atsparumu išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštarių. Šie ‘Titan’ rapsų hibrido požymiai atitinkamai įvertinti 8,9 ir 8 balais.

Šis hibridas pagal sėklų subrendimo laiką yra vidutinio ankstyvumo. Jo sėklos vidutiniškai subręsta per 208 dienas. Bandymuose 5–10 proc. augalų buvo pažeista juodosios dėmėtligės. Kitų ligų pažeidimai buvo labai nežymūs.

Į pradžia ↑

Trezzor. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Prancūzijoje, RAGT 2n sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015–2017 m. Kauno, Plungės ir 2016 m. Pasvalio AVT skyriuose.

Pagal 1–9 balų skalę ‘Trezzor’ veislės daugiamečiai žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 7 balais, arba 0,1 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs). Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,66 t ha⁻¹, arba 1 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 8,07 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,37 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,8 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,08 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Trezzor’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 207 dienos, augalai vidutiniškai užauga 163 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,7 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Trezzor’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2015 m. fomezės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, 2017 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 8 balais, 2017 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas ‘Trezzor’ veislei įvertintas 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Triangle. Žieminių rapsų hibridas sukurtas Vokietijoje, KWS SAAT AG sėklininkystės firmoje. Šio hibrido ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2004–2005 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Šiose stotyse tyrimo metais gautas tikrai geras – 4,04 t ha⁻¹ vidutinis sėklų derlius. Didžiausias jų derlius subrandintas 2004 m. Kauno AVT stotyje – 5,27 t ha⁻¹.

Sėklos stambios, 1000 jų vidutinis svoris 4,97 g. Laboratorijoje šių hibridinių rapsų sėklose nustatytas toks vidutinis šių medžiagų kiekis: riebalų – 41,9 proc., baltymų – 26,2 proc., eruko rūgšties – 0,9 proc. ir gliukozinolatų – 7,8 $\mu\text{mol g}^{-1}$.

Bandymo metais augalai gerai žiemojo. Jų išsvermingumas žiemojimui įvertintas 7,9 balo. ‘Triangle’ hibrido augalų vidutinis aukštis 137 cm. Jų stiebai tvirti, gana atsparūs išgulimui. Ši jų savybė buvo įvertinta 9 balais. Atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių įvertintas 8 balais. ‘Triangle’ hibridas yra vidutinio ankstyvumo. Jo sėklos vidutiniškai subręsta per 206 dienas. Augalai palyginti atsparūs ligoms. Hibrido tyrimo metais nustatytas tik nedidelis augalų pažeidimas juodąja dėmėtligė.

! pradžia ↑

Troy. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės įmonėje. Selekcinių duomenimis, tai pusiau žemaūgė veislė. Tokie rapsai būna žemesni, rudenį išaugina gilesnes šaknis, o skrotele augina prie pat žemės ir nekelia aukštyrinių augimo kūgelio, todėl pakantūs žiemos sąlygoms.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013–2015 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės, 2014 m. ir 2015 m. Utenos AVT skyriuose ‘Troy’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos derlingumo ir žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Troy’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas tik 5,3 balo, arba 1,1 balo mažesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 4,88 t ha⁻¹, arba net 15,7 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 5,88 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,72 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,32 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12,80 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Troy’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislė vidutinio vėlyvumo, augalai vidutinio aukščio. Vidutinis vegetacijos laikas – 202 dienos, augalai vidutiniškai užauga 144 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balais, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,7 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Troy’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2013 m. pilkojo puvinio ir juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2014 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2015 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais, fomezės – 6 balais. Utenos AVT skyriuje 2013 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas siekia 7 balus. Plungės AVT skyriuje 2013 m. fomezės ir 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

! pradžia ↑

Trust CL. Žieminių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje, pagal technologiją *Clearfield*.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014–2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Dėl nepalankių žiemojimo sąlygų 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose ‘Trust CL’ veislės pasėliai žuvo. Tai turėjo neigiamos įtakos žiemkentiškumo vertinimo rezultatams. Pagal 1–9 balų skalę ‘Trust CL’ veislės daugiametis žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 5,8 balo, arba 0,6 balo didesnis už standartinių veislių (1 balas – pasėlis labai išretėjęs, 9 balai – pasėlis neišretėjęs).

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 5,30 t ha⁻¹, arba 2,1 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 7,65 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,47 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,0 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,80 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Trust CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Vidutinis vegetacijos laikas – 200 dienų, augalai vidutiniškai užauga 161 cm. Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,9 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas).

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'Trust CL' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), fomezė (*Phoma lingam*), verticiliozė (*Verticillium dahliae*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2014 m. baltojo puvinio sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2015 m. fomezės – 6 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais, 2016 m. fomezės ir baltojo puvinio – 8 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 6 balais, o 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 6 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. pasireiškė verticiliozė, kurios sukėlėjų pažeidimas 'Trust CL' veislei įvertintas 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Vectra. Žieminių rapsų hibridas sukurtas Vokietijoje, *Raps/Saaten-Union* sėklininkystės firmoje. Jo ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2002-2004 m. Plungės, Kauno ir Utenos augalų veislių tyrimo stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,55 t/ha sėklų derlius. Šio hibrido derlingumo potencinės galimybės yra labai didelės, ką patvirtina 2004 m. Kauno augalų veislių tyrimo stotyje įrengtame bandyme gautas net 5,32 t/ha sėklų derlius.

Sėklos labai stambios, 1000 jų vidutinė masė 5,32 g. Sėklose nustatytas toks vidutinis šių medžiagų kiekis: riebalų 42,5 proc., baltymų – 24,8 proc., eruko rūgšties – 0,4 proc. ir gliukozinolatų – 5,8 μmol/g.

Šių rapsų augalai tyrimo metais gerai žiemojo. Jų išvermingumas žiemos šalčiams vidutiniškai įvertintas 7,8 balo. Augalų vidutinis aukštis sudarė 132 cm. Jie bandymo metais neišgulė. 'Vectra' rapsų atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių įvertintas 8,3 balo. Šis rapsų hibridas yra vidutinio ankstyvumo. Jo augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 200 dienų.

'Vectra' rapsai palyginti atsparūs ligų pažeidimams. Tyrimo metais vidutiniškai tik apie 15 proc. jų stiebų ir ankštarių buvo pažeidžiama juodosios dėmėtligės.

Į pradžia ↑

Visby. Žieminių hibridinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2008–2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Jose tyrimo metais gautas vidutinis 4,87 t ha⁻¹ sėklų derlius. Gausiausias jų derlius įrengtuose bandymuose buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje – 6,2 t ha⁻¹.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris – 5,07 g. Atlikus laboratorines analizes 'Visby' veislės rapsų sėklose nustatytas toks vidutinis šių medžiagų kiekis: riebalų – 45,6 proc., baltymų – 27,7 proc., eruko rūgšties 0,21 proc. ir 7,94 μmol·g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Jų žiemkentiškumas vidutiniškai įvertintas 6,6 balo. Šios veislės rapsų augalų vidutinis aukštis – 145 cm. Jų stiebai labai tvirti. Sėklos gerai laikosi ankštaroje. Atsižvelgiant į tai, augalų atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,6 balo. Šių rapsų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 203 dienos.

Plungės AVT stotyje įrengtuose bandymuose tyrimo metais iki 10 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė, o Kauno AVT stotyje 2009 m. iki 26 proc. pažeidė pilkasis puvinys. Kitų ligų pažeidimų nenustatyta.

Į pradžia ↑

VASARINIAI RAPSAI

Achat. Hibridinė vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans–Georg Lembke KG* sėklininkystės firmoje. Veislės tyrimai atlikti 2009 ir 2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,51 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius – 4,49 t ha⁻¹ – išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje įrengtuose bandymų laukeliuose.

Sėklos smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 3,65 g. Tyrimo metais išaugintose ‘Achat’ veislės rapsų sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 47,1 proc., baltymų – 23,4 proc., eruko rūgšties <0,1 proc. ir 6,04 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Achat’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Šios veislės augalų vidutinė vegetacijos trukmė buvo 102 dienos, aukštis – 149 cm, atsparumas išgulimui įvertintas 8,1 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 9 balais.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kitų ligų pažeidimų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Agra. Vasarinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2012 ir 2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,91 t ha⁻¹, arba 10,7 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,97 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,95 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,43 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12,6 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Agra’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,1 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Agra’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 103,5 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 121 cm.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Agra’ augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). Labiau ši liga pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame šios ligos sukėlėjo pažeidimas įvertintas 5 balais, ir 7 balais Plungės AVT skyriuje. Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame augalų pažeidimas siekia 8 balus. 2013 metais ligų pasireiškimas didesnis Plungės ir Utenos AVT skyriuose: 7 balų juodoji dėmėtligė Plungės AVT skyriuje, 8 balų Utenos AVT skyriuje ir 8 balų miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) Utenos AVT skyriuje (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Axana. Vasarinių hibridinių rapsų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience AG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,17 t ha⁻¹, arba 3,1 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,12 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,99 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,6 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,28 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Axana’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,1 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Axana’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 99 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 117 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės ir Utenos AVT skyriuose veislės ‘Axana’ augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės

(*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 8 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (8 balai).

2014 m. vasarinių rapsų ligų pasireiškimas Utenos AVT skyriuje žymesnis. Plungės AVT juodosios dėmėtligės pažeidimas įvertintas 7 balais, Utenos AVT skyriuje šios ligos pažeidimas siekia 6 balus. Fomozės (*Phoma lingam*) ir baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) pažeidimai Utenos AVT skyriuje įvertinti 8 balais (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Belinda. Hibridinė vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Raps GbR* sėklininkystės firmoje. Veislės tyrimai atlikti 2008–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,10 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius – 4,51 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje įrengtame bandyme.

Sėklos stambios, 1000 jų vidutinis svoris – 4,21 g. Tyrimo metais išaugintose 'Belinda' veislės rapsų sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 46,9 proc., o baltymų – 26,7 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose 'Belinda' veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis – 111 cm. 'Belinda' veislės rapsų atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo, o sėklų išbyrėjimui iš jų ankštarių – 8,8 balo. Šių rapsų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 104 dienos.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų nežymiai (pažeidimų intensyvumas 3–10 proc.) pažeidė juodoji dėmėtligė. Kitų ligų pažeidimų nenustatyta.

Į pradžia ↑

Brander. Vasarinių hibridinių rapsų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience Raps GmbH* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,40 t ha⁻¹, arba 10,4 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,28 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,68 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,9 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,4 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Brander' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,2 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'Brander' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 100 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 112 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės AVT skyriuje veislės 'Brander' augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 7 balais, Utenos AVT skyriuje – 8 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (8 balai).

2014 m. Plungės AVT juodosios dėmėtligės pažeidimas įvertintas 6 balais, miltligės – 8 balais. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėtligės pažeidimas siekia 6 balus, fomozės (*Phoma lingam*) ir baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) pažeidimai Utenos AVT skyriuje įvertinti 8 balais (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Brando. Vasarinių hibridinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen SW Seed AB* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2009 ir 2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,10 t ha⁻¹ 'Brando' veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 4,46 t ha⁻¹ – išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje.

'Brando' veislės vasarinių rapsų sėklos smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 3,62 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 46,2 proc., baltymų – 22,1 proc., eruko rūgšties <0,1 proc. ir 6,34 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir

gliukozinolatų kiekį sėklose 'Brando' veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Šios veislės augalų vidutinė vegetacijos trukmė buvo 99 dienos, aukštis – 135 cm, atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 9 balais.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė, pažeidimų laipsnis buvo 10–25 proc. Kitų ligų pažeidimų nepastebėta.

! pradžia ↑

Builder. Vasarinių rapsų hibridų veislė sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience Raps GmbH* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2012 ir 2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,07 t ha⁻¹, arba 7,9 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,80 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,83 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,2 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,1 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Builder' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'Builder' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 103 dienas, arba 0,7 dienos anksčiau už standartines veisles. Augalų vidutinis aukštis – 122 cm.

Tyrimo laikotarpiu veislės 'Builder' augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). Labiau ši liga pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame šios ligos sukėlėjo pažeidimas įvertintas 5 balais, ir 8 balais Plungės AVT skyriuje. Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame augalų pažeidimas siekia 7 balus. 2013 metais ligų pasireiškimas didesnis Plungės ir Utenos AVT skyriuose: 8 balų juodoji dėmėtligė Plungės AVT skyriuje, 7 balų Utenos AVT skyriuje bei 7 balų miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) Utenos AVT skyriuje (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

! pradžia ↑

Capone CL. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje pagal *Clearfield* technologiją. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose, 2015 m. – Kauno, Plungės ir Pasvalio.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,74 t ha⁻¹, arba 14,9 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,24 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Pasvalio AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,73 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 44,04 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,16 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Capone CL' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'Capone CL' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 105 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 114 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'Capone CL' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*) ir miltligė (*Erysiphe cruciferarum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Plungės AVT skyriuje 2014 m. veislės 'Capone CL' juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, miltligės – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2014 m. nežymiai pasireiškė juodoji dėmėtligė – ligos sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės ir miltligės pažeidimai įvertinti 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės pažeidimas siekia 8 balus, o Kauno AVT skyriuje – 7 balus (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

! pradžia ↑

Cebra CL. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje, pagal technologiją *Clearfield*. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2016 m. ir 2017 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais 'Cebra CL' veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,15 t ha⁻¹, arba 6,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,17 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,13 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,1 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,45 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Cebra CL' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'Cebra CL' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 113 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 111 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'Cebra CL' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, fomezės – 6 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2017 m. miltligės ir juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, baltojo ir pilkojo puvinio – 8 balais, 2017 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės – 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Ciclus CL. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje, pagal technologiją *Clearfield*. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2016 m. ir 2017 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais 'Ciclus CL' veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,04 t ha⁻¹, arba 3 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,64 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,76 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,6 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,23 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Ciclus CL' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,4 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,5 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'Ciclus CL' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 112 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 113 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'Ciclus CL' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, fomezės – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2017 m. miltligės ir juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, pilkojo puvinio – 7 balais, 2017 m. baltojo puvinio – 8 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Clapton. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015 m. ir 2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais 'Clapton' veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,47 t ha⁻¹, arba 1,7 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,45 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m.

Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,26 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 43,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,10 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Clapton’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,6 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Clapton’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 109 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 102 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Clapton’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Kauno AVT skyriuje 2015 m. miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, fomezės – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės padaryta žala įvertinta 8 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės ir miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, baltojo puvinio – 7 balais, pilkojo puvinio – 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Click CL. Vasarinių hibridinių rapsų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje pagal *Clearfield* technologiją. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,09 t ha⁻¹, arba 12,3 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,73 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,44 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,8 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Click CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Click CL’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 101 dieną. Augalų vidutinis aukštis – 122 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės ir Utenos AVT skyriuose veislės ‘Click CL’ augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje – 8 balai.

2014 m. Plungės AVT juodosios dėmėtligės ir miltligės pažeidimai įvertinti – 8 balais. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėtligės pažeidimas siekia 6 balus, fomezės (*Phoma lingam*) ir baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) – 8 balus (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Clipper. Vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Deutsche Saatveredelung AG* sėklininkystės firmoje. Veislės tyrimai atlikti 2008–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,10 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius – 4,93 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje įrengtame bandyme.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris – 3,91 g. Tyrimo metais išaugintose ‘Clipper’ veislės rapsų sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 49,6 proc., o baltymų – 26,1 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Clipper’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis – 135 cm. ‘Clipper’ veislės rapsų atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o sėklų išbyrėjimui iš jų ankštarių – 9 balais. Šių rapsų augalų vegetacijos periodo vidutinė

trukmė – 107 dienos.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės rapsų augalų pažeidė juodoji dėmėtligė, kurių pažeidimų intensyvumas 5–10 proc. Kitų ligų pažeidimų nenustatyta.

Į pradžia ↑

Coco. Vasarinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen SW Seed AB* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2010 ir 2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais gautas vidutinis 2,65 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias – 3,79 t ha⁻¹ – derlius gautas 2010 m. Kauno AVT skyriuje. Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais. ‘Coco’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 95 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 116 cm.

Sėklos riebalingos, vidutinio stambumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,76 g. Sėklose vidutiniškai buvo 47,2 proc riebalų, 10,9 μmol g⁻¹ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Coco’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Coco’ augalus nežymiai pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*, *A. Brassicicola*). Labiau ši liga pasireiškė tik 2010 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame buvo pažeista iki 10 proc. augalų. Kitų ligų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Contra CL. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje, pagal technologiją *Clearfield*. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2016 m. ir 2017 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais ‘Contra CL’ veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,14 t ha⁻¹, arba 6,4 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,91 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,16 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,37 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Contra CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,1 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštaraų – 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Contra CL’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 113 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 113 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Contra CL’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, fomezės – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2017 m. miltligės – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 6 balais, baltojo puvinio – 7 balais, pilkojo puvinio – 8 balais, 2017 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės – 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Costello. Vasarinių rapsų veislė, sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose, 2015 m. – Kauno, Plungės ir Pasvalio.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,91 t ha⁻¹, arba 0,7 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,74 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Pasvalio AVT skyriuje.

Sėklos stambios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,25 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,06 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,69 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Costello’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,9 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Costello’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 107 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 115 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Costello’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*) ir miltligė (*Erysiphe cruciferarum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Plungės AVT skyriuje 2014 m. veislės ‘Costello’ juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, miltligės – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2014 m. nežymiai pasireiškė juodoji dėmėtligė – ligos sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės ir miltligės pažeidimai įvertinti 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės pažeidimas siekia 8 balus, o Kauno AVT skyriuje – 7 balus (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Delight. Hibridinė vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Raps GbR* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2008–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,02 t ha⁻¹ ‘Delight’ veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 4,47 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje.

‘Delight’ veislės vasarinių rapsų sėklos smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 3,67 g. Atlikus laboratorines analizes įrengtuose bandymuose išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 47,6 proc. ir baltymų – 26,5 proc. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Delight’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Augalų vidutinis aukštis 114 cm. ‘Delight’ veislės vasarinių rapsų augalų atsparumas išgulimui įvertintas 8,1 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,8 balo.

Šių rapsų sėklos tyrimo metais subręsdavo praėjus vidutiniškai 105 dienoms po jų sėklų sudygimo arba 1 diena vėliau už standartinių ‘Mozart’, ‘Senator’ ir ‘Primavera’ veislių rapsus.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė (pažeidimų laipsnis buvo iki 10 proc.) Kitų ligų pažeidimų nenustatyta.

Į pradžia ↑

Dylan. Vasarinių rapsų hibridų veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2012 ir 2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,12 t ha⁻¹, arba 9,6 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,36 t ha⁻¹ – derlius gautas 2012 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,12 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,0 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 15,3 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Dylan’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Dylan’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 104 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 128 cm.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Dylan’ augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). Labiau ši liga pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame šios ligos sukėlėjo pažeidimas įvertintas 6 balais, ir 7 balais Plungės AVT skyriuje. Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame augalų pažeidimas siekia 6 balus. 2013 metais ligų pasireiškimas didesnis Plungės ir Utenos AVT skyriuose: 8 balų juodoji dėmėtligė Plungės AVT skyriuje, 8 balų Utenos AVT skyriuje bei 8 balų miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) Utenos AVT skyriuje (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

DK 7170 CL. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Prancūzijoje, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės firmoje. Tai tradiciniais selekcijos metodais sukurta veislė atspari imidazolinono grupės herbicidų veikliajai medžiagai imazamox.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2010 ir 2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais gautas vidutinis 2,26 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias – 3,15 t ha⁻¹ – derlius gautas 2010 m. Kauno AVT skyriuje. Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais. ‘DK 7170 CL’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 90 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 106 cm.

Sėklos riebalingos, vidutinio stambumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,03 g. Sėklose vidutiniškai buvo 46,7 proc riebalų, 9,4 μmol g⁻¹ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘DK 7170 CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘DK 7170 CL’ augalus nežymiai (iki 5 proc.) pažeidė juodoji dėmėtligė. Kitų ligų nepastebėta.

↓ pradžia ↑

DK 7175 CL. Vasarinių hibridinių rapsų veislė, sukurta JAV, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės įmonėje pagal *Clearfield* technologiją. Veislės palaikytos Europos Sąjungoje – Prancūzijos įmonėje *Monsanto SAS*. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,80 t ha⁻¹, arba 1,7 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,26 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,80 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,8 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘DK 7175 CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8 balams, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘DK 7175 CL’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 97 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 114 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės AVT skyriuje veislės ‘DK 7175 CL’ augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 8 balais, Utenos AVT skyriuje – 7 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (8 balai).

2014 m. Plungės AVT juodosios dėmėtligės pažeidimas įvertintas 5 balais, miltligės – 7 balais. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėtligės pažeidimas siekia 5 balus, fomezės (*Phoma lingam*) – 7 balus, baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) – 8 balus (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

↓ pradžia ↑

Dodger. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience Raps GmbH* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2012 ir 2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,94 t ha⁻¹, arba 3 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,01 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,72 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,3 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 12,7 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Dodger’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Dodger’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 104 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 128 cm.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Dodger’ augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*).

Labiau ši liga pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame šios ligos sukėlėjo pažeidimas įvertintas 5 balais, ir Plungės AVT skyriuje (7 balai). Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame augalų pažeidimas siekia 6 balus. 2013 metais ligų pasireiškimas didesnis Plungės ir Utenos AVT skyriuose: 8 balų juodoji dėmėtligė Plungės AVT skyriuje, 8 balų Utenos AVT skyriuje bei 8 balų miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) Utenos AVT skyriuje (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Doktrin. Vasarinių rapsų hibridų veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011–2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,77 t ha⁻¹, arba 2,4 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,57 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,77 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,3 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,4 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Doktrin’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,1 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Doktrin’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 100 dienų, arba 1,8 dienos anksčiau už standartines veisles. Augalų vidutinis aukštis – 119 cm.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Doktrin’ augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). Labiau ši liga pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame šios ligos sukėlėjo pažeidimas įvertintas 6 balais, ir 7 balais Plungės AVT skyriuje. Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame augalų pažeidimas siekia 7 balus. 2013 metais ligų pasireiškimas didesnis Plungės ir Utenos AVT skyriuose: 8 balų juodoji dėmėtligė Plungės AVT skyriuje, 7 balų Utenos AVT skyriuje bei 7 balų miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) Utenos AVT skyriuje (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Fenja. Vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *W. von Borries–Eckendorf GmbH & Co. KG* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2008–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,22 t ha⁻¹ ‘Fenja’ veislės rapsų sėklų derlius. Tačiau šios veislės potencinės galimybės tikrai didelės, ką rodo 2009 m. Kauno AVT stotyje išaugintas net 5,72 t ha⁻¹ sėklų derlius.

‘Fenja’ veislės vasarinių rapsų sėklos stambios – 1000 jų vidutinis svoris 3,93 g. Atlikus laboratorines analizes įrengtuose bandymuose išaugintose sėklose buvo nustatyta 49,3 proc. riebalų ir 24,8 proc. baltymų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Fenja’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis – 124 cm. ‘Fenja’ veislės vasarinių rapsų augalų atsparumas išgulimui įvertintas 8,2 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 9 balais. Šių rapsų sėklos tyrimo metais subręsdavo praėjus vidutiniškai 106 dienoms po jų sėklų sudygimo, taip pat kaip ir standartinių veislių rapsai.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė (pažeidimų laipsnis buvo 5–10 proc.) Kitų ligų pažeidimų nenustatyta.

Į pradžia ↑

Fergus. Vasarinių rapsų veislė, sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,41 t ha⁻¹, arba 16,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,01 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,94 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,44 proc. aliejaus, mažiau kaip

0,1 proc. eruko rūgšties ir $8,9 \mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Fergus' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki $18 \mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'Fergus' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 101 dieną. Augalų vidutinis aukštis – 118 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. abiejuose AVT skyriuose veislės 'Fergus' augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 8 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (7 balai).

2014 m. vasarinių rapsų ligų pasireiškimas Utenos AVT skyriuje žymesnis. Plungės AVT juodosios dėmėtligės pažeidimas įvertintas 8 balais, Utenos AVT skyriuje šios ligos pažeidimas siekia 5 balus. Fomozės (*Phoma lingam*) pažeidimas Utenos AVT skyriuje įvertintas 7 balais, baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) – 8 balais (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Forte. Vasarinių rapsų veislė, sukurta Vokietijoje, KWS sėklininkystės firmoje.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 1998–2000 m. Plungės, Kauno ir Utenos augalų veislių tyrimo skyriuose, kur gautas vidutinis $2,17 \text{ t ha}^{-1}$ sėklų derlius. Kauno skyriuje 1999 m. gautas net $4,28 \text{ t ha}^{-1}$ sėklų derlius. Sėklos vidutinio dydžio, 1000 jų vidutinė masė 3,6 g. Sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 40,3%, eruko rūgšties – 0,41% ir gliukozinolatų – $25,8 \mu\text{mol g}^{-1}$. Augalai užauga iki 150 cm aukščio. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 7,5 balo. Iš ankščių mažai išbyra sėklų. Atsparumas sėklų išbyrėjimui įvertintas 7,7 balo. 'Forte' veislės rapsai palyginti atsparūs fomozei ir baltajam puviniiui. Veislė vidutinio ankstyvumo. Vegetacijos periodas vidutiniškai trunka 101 dieną.

Į pradžia ↑

Gandalf. Vasarinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen SW Seed AB* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011 ir 2012 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo $2,27 \text{ t ha}^{-1}$, arba 1,2 proc. didesnis palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – $2,91 \text{ t ha}^{-1}$ – derlius gautas 2012 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,75 g. Sėklose vidutiniškai randama – 45,73 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir $13,5 \mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Gandalf' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki $18 \mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,7 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'Gandalf' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 101 dieną arba 2 dienom anksčiau už standartinės veisles. Augalų vidutinis aukštis – 115 cm.

Tyrimo laikotarpiu veislės 'Gandalf' augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). Labiau ši liga pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame buvo pažeista iki 45 proc. augalų. Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje ir pažeidė apie 20 proc. šios veislės augalų.

Į pradžia ↑

Griffin. Vasarinių rapsų veislė sukurta Kanadoje, *Parsons Seeds Ltd* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2004–2005 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis $2,21 \text{ t ha}^{-1}$ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius – $4,04 \text{ t ha}^{-1}$ buvo gautas 2005 m. Kauno AVT stotyje įrengtame bandyme.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris 3,27 g. 'Griffin' veislės rapsų sėklose nustatytas toks vidutinis kiekis šių medžiagų: riebalų – 40,4 proc., baltymų – 26,2 proc., eruko rūgšties – 0,3 proc. ir gliukozinolatų – $9,1 \mu\text{mol g}^{-1}$.

Augalų vidutinis aukštis 112 cm, jie tvirti, beveik neišgula. Augalų atsparumas išgulimui

įvertintas 8,2 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,7 balo. ‘Griffin’ veislės rapsai trim dienom ankstyvesnė už standartinės ‘Sponsor’ veislės. Jų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 103 dienos.

‘Griffin’ veislės rapsai palyginti atsparūs ligoms. Tyrimo metais atskirose augalų veislių tyrimo stotyse juodosios dėmėtligės buvo pažeista 10–25 proc., o sausojo puvinio (fomozės) – 8–10 proc. augalų.

! pradžia ↑

Heros. Vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Raps/Saaten-Union* sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo bandymuose, atliktuose Plungės, Kauno ir Utenos augalų veislių tyrimo stotyse, gautas vidutinis 2,15 t ha⁻¹ sėklų derlius. Gausiausias jų derlius buvo gautas 1999 m. Kauno augalų veislių tyrimo stotyje – 3,64 t ha⁻¹. Sėklos yra vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinė masė 3,73g. Sėklose nustatyta: riebalų – 41,0%, eruko rūgštis - 0,18% ir gliukozinolatų – 14,0 μmol g⁻¹. Augalai atsparūs išgulimui (8,3 balo) ir sėklų išbyrėjimui (8,2 balo). Šių rapsų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 99 dienos.

! pradžia ↑

Hidalgo. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Vokietijoje, *NPZ* sėklininkystės firmoje. Šio hibrido ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2003–2005 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 2,76 t ha⁻¹ sėklų derlius. Potencinės šios hibridinės veislės galimybės yra gana didelės. Tai patvirtina Kauno AVT stotyje 2005 m. gautas net 4,20 t ha⁻¹ jų sėklų derlius.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris 3,58 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 41,0 proc., baltymų – 25,5 proc., eruko rūgštis – 0,4 proc. ir gliukozinolatų – 5,8 μmol g⁻¹.

Augalų vidutinis aukštis 115 cm. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 7,8 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,7 balo. Šios hibridinės rapsų veislės sėklos subręsta vidutiniškai per 104 dienas.

Tyrimo metais augalai palyginti mažai buvo pažeisti ligų. Atskirose augalų veislių tyrimo stotyse juodosios dėmėtligės buvo pažeista 20–25 proc., o sausojo puvinio iki 10 proc. augalų.

! pradžia ↑

INV100 CL. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience AG* sėklininkystės įmonėje, pagal *Clearfield* technologiją. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015 m. ir 2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais ‘INV100 CL’ veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,39 t ha⁻¹, arba 4,6 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,37 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,23 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,5 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 9,05 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘INV100 CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 6,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,2 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘INV100 CL’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 110 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 109 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘INV100 CL’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomozė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Kauno AVT skyriuje 2015 m. miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais, fomozės – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės padaryta žala įvertinta 8 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, miltligės – 8 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės ir baltojo puvinio – 7 balais, pilkojo puvinio – 8

balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

‡ pradžia ↑

INV105. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience AG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2016 m. ir 2017 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais 'INV105' veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,36 t ha⁻¹, arba 4,6 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,91 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,23 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgnumui). Sėklose vidutiniškai randama 45,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,03 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'INV105' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7 balais, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštara – 8,5 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'INV105' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 113 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 115 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'INV105' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2017 m. miltligės ir juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės ir pilkojo puvinio sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais, 2017 m. baltojo puvinio – 6 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

‡ pradžia ↑

INV110 CL. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience AG* sėklininkystės įmonėje, pagal *Clearfield* technologiją. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015 m. ir 2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais 'INV110 CL' veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,37 t ha⁻¹, arba 3,9 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,33 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,98 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgnumui). Sėklose vidutiniškai randama 43,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,20 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'INV110 CL' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7 balais, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštara – 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'INV110 CL' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 110 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 111 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'INV110 CL' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Kauno AVT skyriuje 2015 m. miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais, fomezės – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės padaryta žala įvertinta 8 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, miltligės – 8 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio ir pilkojo puvinio – 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

‡ pradžia ↑

INV120 CL. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience AG* sėklininkystės įmonėje, pagal *Clearfield* technologiją. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2016 m. ir 2017 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais 'INV120 CL' veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,03 t ha⁻¹, arba 2,7 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,66 t ha⁻¹ – derlius gautas 2016 m. Pasvalio AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,05 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,1 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,46 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'INV120 CL' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 6,1 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštaraų – 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'INV120 CL' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 113 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 107 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'INV120 CL' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, fomezės – 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2017 m. miltligės ir juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės ir pilkojo puvinio sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, baltojo puvinio – 9 balais, 2017 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės – 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

↓ pradžia ↑

Jackson. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015 m. ir 2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais 'Jackson' veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,63 t ha⁻¹, arba 6,3 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,17 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,32 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 44,3 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,30 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Jackson' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštaraų – 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'Jackson' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 112 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 108 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'Jackson' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Kauno AVT skyriuje 2015 m. miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 5 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, fomezės – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės ir 2016 m. juodosios dėmėtligės pažeidimai įvertinti 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais, miltligės – 8 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais, baltojo puvinio – 9 balais, pilkojo puvinio – 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

↓ pradžia ↑

Jacomo. Hibridinė vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2007–2008 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 2,93 t ha⁻¹ 'Jacomo' veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 3,93 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2007 m. Kauno

AVT stotyje.

‘Jacomu’ veislės vasarinių rapsų sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris – 3,58 g. Atlikus laboratorines analizes įrengtuose bandymuose išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 45,5 proc. ir baltymų – 30,7 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Jacomu’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis 118 cm. ‘Jacomu’ veislės vasarinių rapsų augalų atsparumas išgulimui įvertintas 7,6 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,8 balo.

Veislė vidutinio ankstyvumo. Šių rapsų sėklos tyrimo metais subręsdavo praėjus vidutiniškai 100 dienų po jų sėklų sudygimo.

2007 m. Plungės AVT stotyje 10 proc., o Utenos AVT stotyje – 20 proc. ‘Jacomu’ veislės rapsų augalų pažeidė juodoji dėmėtligė, kurios pažeidimo laipsnis buvo iki 15 proc. 2008 m. visose AVT stotyse įrengtuose bandymuose juodosios dėmėtligės pažeistų augalų buvo labai mažai, o pažeidimo laipsnis sudarė tik 1–5 proc.

‡ pradžia ↑

Jagger. Vasarinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen SW Seed AB* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2008–2009 m. trijose AVT stotyse, kuriose gautas vidutinis 2,91 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius – 4,06 t ha⁻¹ buvo gautas 2009 m. Kauno AVT stotyje įrengtame bandyme.

Sėklos stambios, 1000 jų vidutinis svoris – 4,17 g. Jose nustatytas vidutinis 47,7 proc. riebalų ir 25,7 proc. baltymų kiekis. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Jagger’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis – 120 cm. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 9 balais. Veislė vidutinio vėlyvumo. Jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 107 dienos.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė (pažeidimų laipsnis buvo 5–25 proc.). Kitų ligų pažeidimų nebuvo pastebėta.

‡ pradžia ↑

Jerome. Hibridinė vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2007–2008 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius buvo išaugintas 2007 m. Kauno AVT stotyje – 4,08 t ha⁻¹.

‘Jerome’ veislės vasarinių rapsų sėklos stambios – 1000 jų vidutinis svoris 3,91 g. Atlikus laboratorines analizes tyrimo metais išaugintose sėklose buvo nustatyta 45,7 proc. riebalų ir 30,7 proc. baltymų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Jerome’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis – 103 cm. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 8,2 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,7 balo.

‘Jerome’ veislės rapsų sėklų derlius nuimamas vidutiniškai praėjus 103 dienoms po jų sėklų sudygimo pavasarį, arba vidutiniškai 3 dienomis vėliau nei standartinių ‘Siesta’ ir ‘Terra’ veislių.

2007 m. Plungės AVT stotyje 10 proc., o Utenos AVT stotyje – 15 proc. ‘Jerome’ veislės rapsų augalų pažeidė juodoji dėmėtligė, o pažeidimo laipsnis siekė 10 proc. 2008 m. visose AVT stotyse įrengtuose bandymuose juodosios dėmėtligės pažeistų augalų buvo apie 2 proc., o pažeidimo laipsnis sudarė 1–10 proc.

‡ pradžia ↑

Jerry. Hibridinė vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2006–2007 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 2,42 t ha⁻¹ ‘Jerry’ veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 3,67 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2007 m. Kauno AVT stotyje.

‘Jerry’ veislės vasarinių rapsų sėklos labai stambios – 1000 jų vidutinis svoris 4,27 g. Atlikus laboratorines analizes įrengtuose bandymuose išaugintose sėklose buvo nustatyta 43,5 proc. riebalų ir

30,3 proc. baltymų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose 'Jerry' veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis – 110 cm. 'Jerry' veislės vasarinių rapsų augalų atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,7 balo. Šių rapsų sėklos tyrimo metais subręsdavo praėjus vidutiniškai 98 dienoms po jų sėklų sudygimo arba 2 dienomis vėliau už standartinės 'Siesta' veislės.

'Jerry' veislės tyrimo metais Plungės AVT stotyje dalį (5–10 proc.) šios veislės augalų buvo pažeidusi fomozė. Didžiausias juodosios dėmėtligės paplitimas buvo nustatytas Kauno AVT stotyje 2006 m. įrengtuose šios vasarinių rapsų veislės bandymuose. Čia ši liga pažeidė iki 50 proc. augalų. Tačiau šių rapsų augalų pažeidimo intensyvumas buvo silpnas (iki 5 proc.). Nemažai (20 proc.) šių rapsų augalų juodoji dėmėtligė pažeidė ir Utenos AVT stotyje 2007 m. Pažeidimo laipsnis siekė 10 proc.

Į pradžia ↑

Joplin. Vasarinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Svalöf Weibull AB* sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2006–2007 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas palyginti geras vidutinis 2,51 t ha⁻¹ sėklų derlius. Kauno AVT stotyje 2007 m. buvo gautas net 4,33 t ha⁻¹ sėklų derlius. Tas rodo dideles potencines šios veislės rapsų sėklų derlingumo galimybes.

Sėklos vidutinio stambumo. Jų 1000 vidutinis svoris – 3,87 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose nustatytas toks vidutinis šių medžiagų kiekis: riebalų – 44,3 proc., baltymų – 28,8 proc., eruko rūgšties – 0,82 proc. ir gliukozinolatų – 8,9 μmol g⁻¹.

Augalų vidutinis aukštis – 104 cm. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 8,4 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarų – 8,5 balo. Veislė vidutinio ankstyvumo. 'Joplin' veislės rapsų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 96 dienos.

Kauno AVT stotyje 2006 m. net 50 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė, tačiau šios ligos pažeidimų intensyvumas sudarė tik 5 proc. Tais pačiais metais Utenos AVT stotyje juodoji dėmėtligė pažeidė tik 7 proc. 'Joplin' veislės rapsų augalų, o Plungės AVT stotyje minėtos ligos požymių nepastebėta. Plungės AVT stotyje 2006 m. ir 2007 m. buvo nustatyta, kad apie 10 proc. augalų pažeidė fomozė.

Į pradžia ↑

Julius. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2010 ir 2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais gautas vidutinis 2,46 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias – 3,87 t ha⁻¹ – derlius gautas 2010 m. Kauno AVT skyriuje. Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,9 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais. 'Julius' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 97 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 130 cm.

Sėklos labai riebalingos, smulkios. Vidutinė 1000 sėklų masė buvo 3,62 g. Sėklose vidutiniškai buvo 47,93 proc riebalų, 12,4 μmol g⁻¹ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Julius' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Tyrimo laikotarpiu iki 5 proc. veislės 'Julius' augalų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kitų ligų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Kaldera. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans–Georg Lembke KG* firmoje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2010 ir 2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais gautas vidutinis 2,77 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias – 3,97 t ha⁻¹ – derlius gautas 2010 m. Kauno AVT skyriuje. Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais. 'Kaldera' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 92 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 123 cm.

Sėklos riebalingos, labai smulkios. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,48 g. Sėklose vidutiniškai

buvo 46,5 proc riebalų, 7,77,4 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Kaldera' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Tyrimo laikotarpiu iki 5 proc. veislės 'Kaldera' augalų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kitų ligų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Kaliber. Hibridinė vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2008–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,31 t ha⁻¹ 'Kaliber' veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 4,85 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje.

'Kaliber' veislės vasarinių rapsų sėklos labai stambios, 1000 jų vidutinis svoris – 4,32 g. Atlikus laboratorines analizes įrengtuose bandymuose išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 47,7 proc. ir baltymų – 26,4 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose 'Kaliber' veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis — 124 cm. 'Kaliber' veislės vasarinių rapsų augalų atsparumas išgulimui įvertintas 8,1 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 9 balais.

Šių rapsų sėklos tyrimo metais subręsdavo praėjus vidutiniškai 106 dienoms po jų sėklų sudygimo arba 2 dienomis vėliau už standartinių 'Mozart', 'Senator' ir 'Primavera' veislių rapsus.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė (pažeidimų laipsnis buvo 3–15 proc.) Kitų ligų pažeidimų nenustatyta.

Į pradžia ↑

Kalla. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015 m. ir 2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais 'Kalla' veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,66 t ha⁻¹, arba 7,2 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,64 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,33 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 44,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,40 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Kalla' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'Kalla' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 111 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 111 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais 'Kalla' veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Kauno AVT skyriuje 2015 m. miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, fomezės – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės padaryta žala įvertinta 8 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, miltligės – 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais, baltojo puvinio – 9 balais, pilkojo puvinio – 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

KWS Ingmar CL. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT SE* sėklininkystės įmonėje, pagal *Clearfield* technologiją. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015 m. ir 2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais 'KWS Ingmar CL' veislės sėklų derliaus vidurkis buvo lygus standartinių

veislių vidurkiui – 3,24 t ha⁻¹. Didžiausias – 4,03 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Pasvalio AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,09 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 44,1 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,56 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘KWS Ingmar CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘KWS Ingmar CL’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 110 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 112 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘KWS Ingmar CL’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomozė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Kauno AVT skyriuje 2015 m. miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 8 balais, fomezės – 6 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės padaryta žala įvertinta 8 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės ir miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 5 balais, pilkojo puvinio – 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

‡ pradžia ↑

Lagonda. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2016 m. ir 2017 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais ‘Lagonda’ veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,58 t ha⁻¹, arba 11,3 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,35 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,37 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,9 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,04 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Lagonda’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,7 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Lagonda’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 116 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 110 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Lagonda’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomozė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2017 m. miltligės ir juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, baltojo puvinio – 6 balais, pilkojo puvinio – 8 balais, 2017 m. baltojo puvinio ir juodosios dėmėtligės – 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

‡ pradžia ↑

Lancia. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2016 m. ir 2017 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais ‘Lancia’ veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,50 t ha⁻¹, arba 9 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,31 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,18 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,5 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,11 μmol g⁻¹

gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Lancia’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Lancia’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 115 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 113 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Lancia’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2017 m. miltligės – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės ir pilkojo puvinio sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, baltojo puvinio – 8 balais, 2017 m. baltojo puvinio – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais (1 – neatpari veislė, 9 balai – labai atpari veislė).

Į pradžia ↑

Larissa. Vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Raps GbR* sėklininkystės firmoje. Veislės tyrimai atlikti 2006–2007 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 2,35 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius – 3,37 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2007 m. Kauno AVT stotyje įrengtame bandyme.

Sėklos stambios, 1000 jų vidutinis svoris – 4,11 g. Tyrimo metais išaugintose ‘Larissa’ veislės rapsų sėklose nustatytas toks vidutinis kiekis šių medžiagų: riebalų – 43,8 proc., baltymų – 28,7 proc., eruko rūgšties – 0,13 proc. ir gliukozinolatų – 13,22 $\mu\text{mol g}^{-1}$.

Augalų vidutinis aukštis – 100 cm. Jie tvirti, beveik neišgula. ‘Larissa’ veislės rapsų atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o sėklų išbyrėjimui iš jų ankštarių – 8,6 balo. Šių rapsų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 96 dienos.

Kauno AVT stotyje 2006 m. iki 50 proc. šios veislės rapsų pažeidė juodoji dėmėtligė, tačiau šios ligos pažeidimų intensyvumas buvo tik 5 proc. Utenos AVT stotyje 2007 m. nustatyta, kad juodoji dėmėtligė pažeidė 5–10 proc. augalų, o Plungės AVT stotyje šios ligos požymių nepastebėta. Plungės AVT stotyje 2006 m. ir 2007 m. buvo nustatyta, kad fomezė pažeidė po 10 proc. augalų.

Į pradžia ↑

Legolas. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen SW Seed AB* firmoje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2010 ir 2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais gautas vidutinis 2,86 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias – 4,18 t ha⁻¹ – derlius gautas 2010 m. Kauno AVT skyriuje. Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais. ‘Legolas’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 94 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 117 cm.

Sėklos vidutinio riebalingumo, smulkios. Vidutinė 1000 sėklų masė buvo 3,77 g. Sėklose vidutiniškai buvo 45,5 proc riebalų, 10,9 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Legolas’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Legolas’ augalus nežymiai pažeidė juodoji dėmėtligė. Labiau ši liga pasireiškė tik 2010 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame buvo pažeista iki 10 proc. augalų. Kitų ligų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Lennon. Vasarinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen SW Seed AB* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2010–2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais gautas vidutinis 2,79 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias – 4,30 t ha⁻¹ – derlius gautas 2010 m. Kauno AVT skyriuje. Veislės atsparumas išgulimui įvertintas vidutiniškai 8,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais. ‘Lennon’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 94 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 117 cm.

Sėklos riebalingos, vidutinio stambumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,61 g. Sėklose vidutiniškai buvo 46,0 proc riebalų, 12,6 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko

rūgštis. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Lennon’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Lennon’ augalus nežymiai pažeidė juodoji dėmėtligė. Labiau ši liga pasireiškė tik 2010 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame buvo pažeista iki 10 proc. augalų. Kitų ligų nepastebėta.

Į pradžią ↑

Lexus. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015 m. ir 2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais ‘Lexus’ veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,55 t ha⁻¹, arba 4,1 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,39 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Pasvalio AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,31 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,9 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 12,90 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Lexus’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,7 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Lexus’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 111 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 104 cm.

Bandymų laukuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Lexus’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Kauno AVT skyriuje 2015 m. miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, fomezės – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 8 balais, miltligės – 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio – 9 balais, pilkojo puvinio – 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžią ↑

Lumen. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose, 2015 m. – Kauno, Plungės ir Pasvalio.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,96 t ha⁻¹, arba 6,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,79 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,73 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,92 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 8,81 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Lumen’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,2 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Lumen’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 107 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 111 cm.

Bandymų laukuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Lumen’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*) ir miltligė (*Erysiphe cruciferarum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Plungės AVT skyriuje 2014 m. veislės ‘Lumen’ juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais, miltligės – 6 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2014 m. nežymiai pasireiškė juodoji dėmėtligė – ligos sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 7 balais, miltligės – 8 balais. Pasvalio ir Kauno AVT skyriuose 2015 m. miltligės pažeidimas siekia 8 balus (1 – neatspari

veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

‡ pradžia ↑

Majong. Hibridinė vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2009 ir 2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,36 t ha⁻¹ ‘Majong’ veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 4,75 t ha⁻¹ – išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje.

‘Majong’ veislės vasarinių rapsų sėklos smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 3,91 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 47 proc., baltymų – 22,6 proc. ir <0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Majong’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Šios veislės augalų vidutinė vegetacijos trukmė buvo 99 dienos, augalų vidutinis aukštis – 138 cm, atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankstarų – 9 balais.

Tyrimo metais Utenos AVTS stotyje 10 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė (pažeidimų laipsnis buvo apie 15 proc.). Kitų ligų pažeidimų nepastebėta.

‡ pradžia ↑

Makro. Vasarinių hibridinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2009 ir 2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,6 t ha⁻¹ ‘Makro’ veislės rapsų sėklų derlius, tačiau šios veislės potencinės galimybės tikrai didelės, nes 2009 m. Kauno AVT stotyje buvo išaugintas net 5,05 t ha⁻¹ sėklų derlius.

‘Makro’ veislės vasarinių rapsų sėklos smulkios – 1000 jų vidutinis svoris 3,85 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose buvo nustatyta 47,7 proc. riebalų, 21,5 proc. baltymų, <0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,1 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Makro’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Šios veislės augalų vidutinė vegetacijos trukmė buvo 101 diena, aukštis – 142 cm, atsparumas išgulimui įvertintas 8,1 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankstarų – 9 balais.

Tyrimo metais Utenos AVT stotyje 10 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė (pažeidimų laipsnis buvo apie 15 proc.). Kitų ligų pažeidimų nepastebėta.

‡ pradžia ↑

Mandela. Vasarinių hibridinių rapsų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,43 t ha⁻¹, arba 11,6 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,29 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,54 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,4 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 6,44 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Mandela’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,7 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Mandela’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 102 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 132 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės AVT ir Utenos AVT skyriuose veislės ‘Mandela’ augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 8 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (7 balai).

2014 m. Plungės AVT juodosios dėmėtligės ir miltligės pažeidimas įvertintas 6 balais. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėtligės ir fomezės (*Phoma lingam*) pažeidimai siekia 6 balus, baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) – 8 balus (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc.

augalų pažeista).

‡ pradžia ↑

Medicus. Vasarinių hibridinių rapsų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,56 t ha⁻¹, arba 15,6 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,52 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,49 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,7 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 6,68 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Medicus’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Medicus’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 102 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 127 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės AVT skyriuje veislės ‘Medicus’ augalų pažeidimas juodosios dėmėligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 8 balais, Utenos AVT skyriuje – 7 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (7 balai).

2014 m. Plungės AVT juodosios dėmėligės ir miltligės pažeidimai įvertinti 7 balais. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėligės ir fomezės (*Phoma lingam*) pažeidimai siekia 6 balus, baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) – 8 balus (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

‡ pradžia ↑

Menthal. Vasarinių hibridinių rapsų veislė, sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,31 t ha⁻¹, arba 7,7 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,47 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,75 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,7 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 7,95 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Menthal’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Menthal’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 102 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 125 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės ir Utenos AVT skyriuose veislės ‘Menthal’ augalų pažeidimas juodosios dėmėligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 7 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (7 balai).

2014 m. Plungės AVT juodosios dėmėligės pažeidimas įvertintas 7 balais, miltligės – 8 balais. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėligės pažeidimas siekia 7 balus, fomezės (*Phoma lingam*) – 6 ir baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) – 8 (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

‡ pradžia ↑

Mirakel. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* firmoje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2010 ir 2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais gautas vidutinis 2,81 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias – 4,06 t ha⁻¹ – derlius gautas 2010 m. Kauno AVT skyriuje. Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,7 balo, o atsparumas

sėklų išbyrėjimui – 9 balais. ‘Mirakel’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 91 dieną. Augalų vidutinis aukštis – 116 cm.

Sėklos riebalingos, smulkios. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,72 g. Sėklose vidutiniškai buvo 46,6 proc riebalų, 7,31 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Mirakel’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Tyrimo laikotarpiu iki 5 proc. veislės ‘Mirakel’ augalų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kitų ligų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Mirco CL. Vasarinių hibridinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Raps GbR* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2009 ir 2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 2,37 t ha⁻¹ ‘Mirco CL’ veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 3,66 t ha⁻¹ – išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje.

‘Mirco CL’ veislės vasarinių rapsų sėklos smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 4,04 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 46,4 proc., baltymų – 22,5 proc., eruko rūgšties <0,1 proc. ir 7,30 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Mirco CL’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Šios veislės augalų vidutinė vegetacijos trukmė buvo 98 dienos, aukštis – 119 cm, atsparumas išgulimui įvertintas 8,2 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 9 balais.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė, pažeidimų laipsnis buvo 2–25 proc. Kitų ligų pažeidimų nepastebėta.

Selekcininko duomenimis, šios veislės augalai išaugina mažesnę sėklų derlių, bet pasižymi tuo, kad yra atsparūs herbicido Clamox veikliajai medžiagai imazamox. Ūkininkai, augindami ‘Mirco CL’ veislės rapsus, gali juos purkšti nuo piktžolių jau sudygusius.

Į pradžia ↑

Mobil CL. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans–Georg Lembke KG* firmoje. Tai tradiciniais selekcijos metodais sukurta veislė, atspari imidazolinono grupės herbicidams.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2010 ir 2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais gautas vidutinis 2,29 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias – 3,45 t ha⁻¹ – derlius gautas 2010 m. Kauno AVT skyriuje. Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,2 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais. ‘Mobil CL’ veislės rapsai subręsta per 91 dieną. Augalų vidutinis aukštis – 117 cm.

Sėklos vidutinio riebalingumo, smulkios. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,72 g. Sėklose buvo vidutiniškai 44,7 proc riebalų, 8,0 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Mobil CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Tyrimo laikotarpiu iki 5 proc. veislės ‘Mobil CL’ augalų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kitų ligų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Mosaik. Vasarinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen SW Seed AB* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2008–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,18 t ha⁻¹ ‘Mosaik’ veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 4,83 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje.

‘Mosaik’ veislės vasarinių rapsų sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris – 3,8 g. Atlikus laboratorines analizes įrengtuose bandymuose išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 47,9 proc. ir baltymų – 27,5 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Mosaik’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 20 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Augalų vidutinis aukštis – 122 cm. ‘Mosaik’ veislės vasarinių rapsų augalų atsparumas

išgulimui įvertintas 8,6 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 9 balais.

Šių rapsų sėklos tyrimo metais subręsdavo praėjus vidutiniškai 105 dienoms po jų sėklų sudygimo arba 1 diena anksčiau už standartinių ‘Mozart’, ‘Senator’ ir ‘Primavera’ veislių rapsus.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė (pažeidimų laipsnis buvo 5–10 proc.) Kitų ligų pažeidimai buvo labai nežymūs.

Į pradžia ↑

Osorno. Hibridinė vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans–Georg Lembke KG* sėklininkystės firmoje. Veislės tyrimai atlikti 2008–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,22 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius – 4,88 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje įrengtame bandyme.

Sėklos stambios, 1000 jų vidutinis svoris – 4,04 g. Tyrimo metais išaugintose ‘Osorno’ veislės rapsų sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 47,9 proc., o baltymų – 25,7 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Osorno’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis – 119 cm. ‘Osorno’ veislės rapsų atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo, o sėklų išbyrėjimui iš jų ankštarių – 9 balais. Šių rapsų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 105 dienos.

Tyrimo metais 1–2 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė (pažeidimų laipsnis buvo 5–10 proc.) Kitų ligų pažeidimai buvo labai nežymūs.

Į pradžia ↑

Palma. Vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. ‘Palma’ veislės rapsų ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2005–2006 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 2,03 t ha⁻¹ sėklų derlius. Kauno AVT stotyje 2005 m. buvo gautas didžiausias šios veislės rapsų sėklų derlius – 3,87 t ha⁻¹.

‘Palma’ veislės vasarinių rapsų sėklos palyginti stambios. Jų 1000 vidutinis svoris – 3,82 g. Atlikus laboratorines analizes sėklose buvo nustatyti tokie šių medžiagų kiekiai: riebalų – 41,40–42,80 proc., baltymų – 25,84–30,64 proc., eruko rūgšties – 0,26–0,80 proc. ir gliukozinolatų – 3,54–3,84 μmol g⁻¹.

Šių rapsų augalų vidutinis aukštis 93 cm. Jie labai tvirti, todėl ‘Palma’ veislės rapsų augalų atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais. Jų atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių buvo įvertintas 8,5 balo.

Veislė – vidutinio ankstyvumo. Šios veislės rapsų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 96 dienos. Tuo būdu ‘Palma’ veislės vasarinių rapsų sėklos subręsta 2 dienom anksčiau už standartinės ‘Mozart’ veislės.

Atskirais ‘Palma’ veislės tyrimo metais šių rapsų augalai buvo pažeisti juodosios dėmėtligės ir fomozės. Pažeistų juodąja dėmėtligė augalų skaičius svyravo nuo 5 iki 50 proc. Tačiau augalų pažeidimo intensyvumas minėta liga buvo palyginti silpnas (5–10 proc.). Pažeistų fomoze augalų buvo palyginti nedaug (5–10 proc.).

Į pradžia ↑

Palmiro. Vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. Veislės tyrimai atlikti 2007–2008 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 2,9 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius – 3,98 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2007 m. Kauno AVT stotyje įrengtame bandyme.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris – 3,52 g. Tyrimo metais išaugintose ‘Palmiro’ veislės rapsų sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 46,7 proc., o baltymų – 27,4 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Palmiro’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis – 120 cm. ‘Palmiro’ veislės rapsų atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo, o sėklų išbyrėjimui iš jų ankštarių – 8,7 balo. Šių rapsų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 102 dienos.

Tyrimo metais 10 proc. šios veislės augalų nežymiai pažeidė juodoji dėmėtligė, o pažeidimų intensyvumas buvo tik 1–5 proc. Kitų ligų pažeidimų nenustatyta.

Į pradžia ↑

Perfekt. Vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *KWS SAAT AG* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2005–2006 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 2,18 t ha⁻¹ ‘Perfekt’ veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 4,35 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2005 m. Kauno AVT stotyje.

‘Perfekt’ veislės vasarinių rapsų sėklos stambios – 1000 jų vidutinis svoris 3,91 g. Atlikus laboratorines analizes įrengtuose bandymuose išaugintose sėklose buvo nustatytas toks šių medžiagų kiekis: riebalų – 40,94–46,30 proc., baltymų – 28,88–29,75 proc., eruko rūgštis – 0,14–1,19 proc. ir gliukozinolatų – 0,11–4,12 μmol g⁻¹.

Augalų vidutinis aukštis 99 cm. Jų stiebai labai tvirti. Todėl ‘Perfekt’ veislės vasarinių rapsų augalų atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,5 balo.

Veislė vidutinio ankstyvumo. Šių rapsų sėklos tyrimo metais subręsdavo praėjus vidutiniškai 97 dienoms po jų sėklų sudygimo.

‘Perfekt’ veislės vasarinių rapsų augalai tyrimo metais palyginti mažai buvo pažeisti fomozės (5–10 proc.). Atskirose AVT stotyse juodosios dėmėtligės buvo pažeista 5–50 proc. ‘Perfekt’ veislės vasarinių rapsų augalų (50 proc. 2006 m. Kauno AVT stotyje). Augalų pažeidimo intensyvumas minėta liga buvo 5–10 proc.

Į pradžia ↑

Performer. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience AG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose, 2015 m. – Kauno, Plungės ir Pasvalio.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,83 t ha⁻¹, arba 3,0 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,36 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Pasvalio AVT skyriuje.

Sėklos stambios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,18 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,22 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 10,30 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Performer’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,6 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,2 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Performer’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 107 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 119 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Performer’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*) ir miltligė (*Erysiphe cruciferarum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Plungės AVT skyriuje 2014 m. veislės ‘Performer’ juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimas įvertintas 6 balais, miltligės – 5 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2014 m. nežymiai pasireiškė juodoji dėmėtligė – ligos sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės ir miltligės pažeidimai įvertinti 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės pažeidimas siekia 8 balus, Kauno AVT skyriuje – 7 balus (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Pilani. Vasarinių hibridinių rapsų veislė, sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,13 t ha⁻¹, arba 1,8 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,08 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,66 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,7 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 8,55 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Pilani’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams

(1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Pilani’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 99 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 117 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės AVT skyriuje veislės ‘Pilani’ augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 8 balais, Utenos AVT skyriuje – 7 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (8 balai).

2014 m. Plungės AVT juodosios dėmėtligės pažeidimas įvertintas 6 balais, miltligės – 8 balais. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėtligės pažeidimas siekia 6 balus, fomezės (*Phoma lingam*) – 7, baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) – 8 (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

‡ pradžia ↑

Plenty. Vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, KWS SAAT AG sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2004–2005 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Bandyuose gautas vidutinis 2,39 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias jų derlius – 4,29 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2005 m. Kauno AVT stotyje įrengtame bandyne.

Sėklos vidutinio stambumo (1000 jų vidutinis svoris 3,34 g), riebalingos. Jose nustatytas vidutinis riebalų kiekis 41,3 proc., baltymų – 24,4 proc., eruko rūgšties – 0,6 proc. ir gliukozinolatų – 8,7 μmol g⁻¹.

Augalų vidutinis aukštis 118 cm. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 7,7 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,7 balo. Veislė vidutinio ankstyvumo. Jos augalų vegetacijos periodas vidutiniškai trunka 105 dienas.

Atskirais ‘Plenty’ veislės tyrimo metais šių rapsų augalų buvo pažeista juodosios dėmėtligės 5–25 proc. ir iki 10 proc. augalų – sausojo puvinio.

‡ pradžia ↑

PR46H75. Vasarinių hibridinių rapsų veislė, sukurta JAV, Pioneer Overseas Corporation sėklininkystės įmonėje. Veislės palaikytojas Europos Sąjungoje – Prancūzijos įmonė Pioneer Génétique SARL.

Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,16 t ha⁻¹, arba 2,8 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,43 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,38 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,6 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,8 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘PR46H75’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘PR46H75’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 101 dieną. Augalų vidutinis aukštis – 117 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės AVT skyriuje veislės ‘PR46H75’ augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 7 balais, Utenos AVT skyriuje – 8 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (8 balai).

2014 m. Plungės AVT juodosios dėmėtligės pažeidimas įvertintas 7 balais, miltligės – 8. Utenos AVT skyriuje juodosios dėmėtligės pažeidimas siekia 5 balus, fomezės (*Phoma lingam*) – 8, baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) – 8 (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

‡ pradžia ↑

Primavera. Vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, KWS SAAT AG sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2005–2006 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 2,07 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius buvo išaugintas 2005 m. Kauno AVT stotyje – 4,03 t ha⁻¹.

‘Prima’ veislės vasarinių rapsų sėklos labai stambios – 1000 jų vidutinis svoris 4,10 g. Atlikus laboratorines analizes, tyrimo metais išaugintose sėklose buvo nustatyta: riebalų – 42,24–45,20 proc., baltymų – 29,41–31,33 proc., eruko rūgštis – 0,30–0,89 proc. ir gliukozinolatų – 8,93–10,61 $\mu\text{mol g}^{-1}$.

Augalų vidutinis aukštis 103 cm. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 8 balais, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,6 balo.

‘Prima’ veislė – vidutinio ankstyvumo. Šių rapsų sėklų derlius, kaip ir standartinės ‘Mozart’ veislės, nuimamas vidutiniškai praėjus 98 dienoms po jų sėklų sudygimo pavasarij.

Atskirais ‘Prima’ veislės vasarinių rapsų tyrimo metais dalis (iki 10 proc.) šios veislės augalų buvo pažeisti fomezės. Didžiausias juodosios dėmėtligės paplitimas buvo nustatytas Kauno AVT stotyje 2006 m. įrengtuose šios vasarinių rapsų veislės bandymuose. Čia šia liga buvo pažeista iki 50 proc. augalų. Tačiau šių rapsų augalų pažeidimo intensyvumas buvo silpnas (iki 7 proc.).

! pradžia ↑

PS303. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta JAV, *Pioneer Overseas Corporation* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2016 m. ir 2017 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais ‘PS303’ veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,16 t ha⁻¹, arba 1,6 proc. mažesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,77 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,86 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,2 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 9,58 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘PS303’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘PS303’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 112 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 112 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘PS303’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės ir fomezės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2017 m. miltligės ir juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, baltojo puvinio – 9 balais, pilkojo puvinio – 8 balais, 2017 m. baltojo puvinio – 7 balais, juodosios dėmėtligės – 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

! pradžia ↑

Rasma. Vasarinių rapsų veislė, sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,19 t ha⁻¹, arba 8,9 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,89 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,87 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,98 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgštis ir 7,19 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgštis ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Rasma’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgštis ir iki 18 $\mu\text{mol g}^{-1}$ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,1 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Rasma’ veislės rapsai vidutiniškai subręsta per 100 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 116 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės AVT skyriuje veislės ‘Rasma’ augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 7 balais, Utenos AVT skyriuje – 8 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (7 balai).

2014 m. vasarinių rapsų ligų pasireiškimas Utenos AVT skyriuje žymesnis. Plungės AVT

juodosios dėmėtligės pažeidimas įvertintas 8 balais, Utenos AVT skyriuje šios ligos pažeidimas siekia 6 balus. Fomozės (*Phoma lingam*) ir baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) pažeidimai Utenos AVT skyriuje įvertinti 8 balais (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

‡ pradžia ↑

Salsa CL. Vasarinių hibridinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans–Georg Lembke KG* firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2009 ir 2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 2,76 t ha⁻¹ ‘Mirco CL’ veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 3,84 t ha⁻¹ – išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje.

‘Salsa CL’ veislės vasarinių rapsų sėklos labai smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 3,51 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 46,7 proc., baltymų – 21,4 proc., eruko rūgšties <0,1 proc. ir 6,41 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Salsa CL’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Šios veislės augalų vidutinė vegetacijos trukmė buvo 98 dienos, aukštis – 130 cm, atsparumas išgulimui įvertintas 7,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 9 balais.

Tyrimo metais 1–10 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė, pažeidimų laipsnis buvo 5–10 proc. Kitų ligų pažeidimų nepastebėta.

Selekcininko duomenimis, šios veislės augalai išaugina mažesnę sėklų derlių, bet pasižymi tuo, kad yra atsparūs herbicido Clamox veikliajai medžagai imazamox. Ūkininkai, augindami ‘Salsa CL’ veislės rapsus, gali juos purkšti nuo piktžolių jau sudyngusius.

‡ pradžia ↑

Saoker CL. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience AG* sėklininkystės įmonėje pagal *Clearfield* technologiją. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose, 2015 m. – Kauno, Plungės ir Pasvalio.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,61 t ha⁻¹, arba 10,8 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,29 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos stambios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,23 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 43,72 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,50 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Saoker CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui ir sėklų išbyrėjimas iš ankštarių įvertinti 8,4 balo. ‘Saoker CL’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 108 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 109 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Saoker CL’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*) ir miltligė (*Erysiphe cruciferarum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Plungės AVT skyriuje 2014 m. veislės ‘Saoker CL’ augalų juodosios dėmėtligės ir miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2014 m. nežymiai pasireiškė juodoji dėmėtligė – ligos sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės ir miltligės pažeidimai įvertinti 8 balais. Pasvalio ir Kauno AVT skyriuose 2015 m. miltligės pažeidimas siekia 8 balus (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

‡ pradžia ↑

Senator. Vasarinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Svalöf Weibull* sėklininkystės firmoje. Veislė tris metus tirta Plungės, Kauno ir Utenos augalų veislių tyrimo stotyse. Bandymo metais gautas vidutinis 2,27 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias ‘Senator’ veislės rapsų sėklų derlius buvo gautas 1999 m. Kauno stotyje – 3,93 t ha⁻¹. Sėklos yra vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinė masė 3,78 g. Sėklose nustatyta: riebalų – 40,4 %, gliukozinolatų – 15,8 μmol g⁻¹, o eruko rūgšties 2001 m. derliaus sėklose nerasta. Augalų atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo, o sėklų išbyrėjimas iš ankštarių – 8,2 balo. Augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 97 dienos.

‡ pradžia ↑

SilverShadow. Vasarinių rapsų veislė, sukurta Danijoje, *Knold & Top aps* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,93 t ha⁻¹, arba lygus su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,60 t ha⁻¹ – derlius gautas 2014 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,69 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 47,76 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 7,13 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘SilverShadow’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,6 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘SilverShadow’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 99 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 112 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2013 m. Plungės ir Utenos AVT skyriuose veislės ‘SilverShadow’ augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 8 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (7 balai).

2014 m. vasarinių rapsų ligų pasireiškimas Utenos AVT skyriuje žymesnis. Plungės AVT juodosios dėmėtligės pažeidimas įvertintas 7 balais, Utenos AVT skyriuje šios ligos pažeidimas siekia 6 balus. Fomozės (*Phoma lingam*) ir baltojo puvinio (*Sclerotinia sclerotiorum*) pažeidimai Utenos AVT skyriuje įvertinti 8 balais (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Smilla. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011 ir 2012 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,63 t ha⁻¹, arba 2,8 proc. didesnis palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,20 t ha⁻¹ – derlius gautas 2012 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,74 g. Sėklose vidutiniškai randama – 43,42 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,46 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Smilla’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Smilla’ veislė yra labai ankstyva. Rapsai subręsta vidutiniškai per 97 dienas arba 8 dienom anksčiau už standartines veisles. Augalų vidutinis aukštis – 105,5 cm, arba jie 17 cm žemesni už standartinių veislių augalus.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Smilla’ augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*): 2012 m. Plungės AVT skyriuje pažeidė iki 18 proc. augalų ir Utenos AVT skyriuje pažeidė iki 50 proc. augalų. Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje ir pažeidė apie 30 proc. pasėlio.

Į pradžia ↑

Solar CL. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* firmoje. Tai tradiciniais selekcijos metodais sukurta veislė, atspari imidazolinono grupės herbicidams.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2010 ir 2011 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais gautas vidutinis 2,40 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias – 3,5 t ha⁻¹ – derlius gautas 2010 m. Kauno AVT skyriuje. Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais. ‘Solar CL’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 93 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 113 cm.

Sėklos vidutinio riebalingumo, smulkios. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,79 g. Sėklose buvo vidutiniškai 46 proc. riebalų, 10,1 μmol g⁻¹ gliukozinolatų ir mažiau negu 0,1 proc. eruko rūgšties.

Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Solar CL' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Tyrimo laikotarpiu veislės 'Solar CL' augalus nežymiai pažeidė juodoji dėmėtligė. Labiau ši liga pasireiškė tik 2010 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame buvo pažeista iki 10 proc. augalų. Kitų ligų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Stella. Vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *W. von Borries-Eckendorf GmbH & Co.* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2009 ir 2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,23 t ha⁻¹ 'Stella' veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 4,94 t ha⁻¹ – išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje.

'Stella' veislės vasarinių rapsų sėklos smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 3,81 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 48,4 proc., baltymų – 21,6 proc., eruko rūgšties <0,1 proc. ir 6,21 μmol·g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose 'Stella' veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Šios veislės augalų vidutinė vegetacijos trukmė buvo 99 dienos, augalų aukštis – 131 cm, atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,8 balo.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė. Kitų ligų pažeidimų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Sunder. Vasarinių hibridinių rapsų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience Raps GmbH* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2012 ir 2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,03 t ha⁻¹, arba 6,3 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,23 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,91 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 48,2 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 8,14 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė 'Sunder' priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). 'Sunder' veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 103 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 118 cm.

Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės ir Utenos AVT skyriuose. 2012 m. Plungės ir Kauno AVT skyriuose veislės 'Sunder' augalų pažeidimas juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*) sukėlėjų įvertintas 8 balais, Utenos AVT skyriuje – 5 balais. Miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje (7 balai). 2013 m. Plungės ir Utenos AVT juodosios dėmėtligės pažeidimas įvertintas 8 balais. Miltligė pasireiškė 2013 m. Utenos AVT skyriuje (6 balai) (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista) (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

SW Savann. Vasarinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Svalöf Weibull AB* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo ir tinkamumo Lietuvos sąlygoms tyrimai atlikti 2002–2004 m. Plungės, Kauno ir Utenos augalų veislių tyrimo stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,01 t ha⁻¹ sėklų derlius. Kauno augalų veislių tyrimo stotyje 2003 m. buvo gautas net 4,55 t ha⁻¹ šių rapsų sėklų derlius.

Sėklos stambios, 1000 jų vidutinė masė 3,95 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose nustatytas toks vidutinis šių medžiagų kiekis: riebalų 40,0 proc., baltymų – 25,6 proc., eruko rūgšties – 0,6 proc. ir gliukozinolatų – 9,4 μmol g⁻¹.

Augalų vidutinis aukštis 110 cm. Jie atsparūs išgulimui ir sėklų išbyrėjimui iš ankštarių. Augalų atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,7 balo. Veislė yra

vidutinio ankstyvumo. Jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 102 dienos. Tyrimo metais palyginti daug augalų buvo pažeista juodosios dėmėtligės (75 proc.).

! pradžia ↑

Swifter. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience Raps GmbH* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011 ir 2012 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,61 t ha⁻¹, arba 2 proc. didesnis palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,06 t ha⁻¹ – derlius gautas 2012 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos stambios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė yra 3,95 g. Sėklose vidutiniškai randama – 46,10 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,7 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Swifter’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,8 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Swifter’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 103 dienas arba beveik 2 dienom anksčiau už standartinės veislės. Augalų vidutinis aukštis – 119 cm.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Swifter’ augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). 2012 m. ši liga pasireiškė Plungės AVT skyriuje, kuriame pažeidė iki 22 proc. augalų ir Utenos AVT skyriuje, kuriame buvo pažeista iki 45 proc. augalų. Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje ir pažeidė apie 25 proc. pasėlio.

! pradžia ↑

Theia. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Kanadoje, *P3 Hybrids Ltd.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2016 m. ir 2017 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais ‘Theia’ veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,29 t ha⁻¹, arba 2,6 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,73 t ha⁻¹ – derlius gautas 2017 m. Kauno AVT skyriuje.

Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,41 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 46,1 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,90 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Theia’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,6 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštaraų – 8,7 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Theia’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 112 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 112 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Theia’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomozė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Kauno AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės ir fomozės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2017 m. miltligės ir juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2016 m. juodosios dėmėtligės ir pilkojo puvinio sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, baltojo puvinio – 9 balais, 2017 m. baltojo puvinio – 6 balais, juodosios dėmėtligės – 7 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

! pradžia ↑

Trapper. Hibridinė vasarinių rapsų veislė sukurta Vokietijoje, *Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2008–2009 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,13 t ha⁻¹ ‘Trapper’ veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 4,8 t ha⁻¹ buvo išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje.

‘Trapper’ veislės vasarinių rapsų sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris – 3,94 g. Atlikus laboratorines analizes įrengtuose bandymuose išaugintose sėklose nustatytas vidutinis riebalų

kiekis sudarė 46,4 proc. ir baltymų – 24,7 proc. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Trapper’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Augalų vidutinis aukštis — 106 cm. ‘Trapper’ veislės vasarinių rapsų augalų atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 9 balais.

Šių rapsų sėklos tyrimo metais subręsdavo praėjus vidutiniškai 102 dienoms po jų sėklų sudygimo arba 2 dienomis anksčiau už standartinių ‘Mozart’, ‘Senator’ ir ‘Primavera’ veislių rapsus.

Tyrimo metais 1–5 proc. šios veislės augalų nežymiai pažeidė juodoji dėmėtligė (pažeidimų laipsnis buvo 3–10 proc.). Kitų ligų pažeidimų nenustayta.

! pradžia ↑

Turner. Vasarinių rapsų veislė, sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2015 m. ir 2016 m. Kauno, Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

Tyrimo metais ‘Turner’ veislės sėklų derliaus vidurkis buvo 3,57 t ha⁻¹, arba 2,9 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,90 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Pasvalio AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,37 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 44,3 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,60 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Turner’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,3 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,6 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Turner’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 111 dienų. Augalų vidutinis aukštis – 112 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriuose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Turner’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*), miltligė (*Erysiphe cruciferarum*), fomezė (*Phoma lingam*), pilkasis puvinys (*Botrytis cinerea*) ir baltasis puvinys (*Sclerotinia sclerotiorum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Kauno AVT skyriuje 2015 m. miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 6 balais, fomezės – 8 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2015 m. miltligės padaryta žala įvertinta 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės ir miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais, 2016 m. juodosios dėmėtligės – 7 balais, baltojo puvinio ir pilkojo puvinio – 8 balais (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

! pradžia ↑

Unda. Vasarinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen ek. för.* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2012 ir 2013 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,82 t ha⁻¹, arba 7,5 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,77 t ha⁻¹ – derlius gautas 2013 m. Plungės AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio stambumo, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,03 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,95 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,9 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Unda’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balams (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Unda’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 104,3 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 130 cm.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Unda’ augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). Labiau ši liga pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame šios ligos sukėlėjo pažeidimas įvertintas 6 balais, ir 7 balais Plungės AVT skyriuje. Fomezė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje, kuriame augalų pažeidimas siekia 7 balus. 2013 metais ligų pasireiškimas didesnis Plungės ir Utenos AVT skyriuose: 8 balų juodoji dėmėtligė Plungės AVT skyriuje, 7 balų Utenos AVT skyriuje bei 8 balų miltligė (*Erysiphe cruciferarum*) Plungės AVT ir 7 balų Utenos AVT

skyriuose (1 balas – 95–100 proc. augalų pažeista, 9 balai – 0–5 proc. augalų pažeista).

Į pradžia ↑

Vizma. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen SW Seed AB* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011 ir 2012 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,68 t ha⁻¹, arba 4,8 proc. didesnis palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,63 t ha⁻¹ – derlius gautas 2012 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos stambios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė yra 4,07 g. Sėklose vidutiniškai randama – 45,15 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 11,1 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Vizma’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,7 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Vizma’ veislė yra vidutinio ankstyvumo. Rapsai subręsta vidutiniškai per 105 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 124 cm.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Vizma’ augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*): 2012 m. Plungės AVT skyriuje pažeidė iki 21 proc. augalų ir Utenos AVT skyriuje pažeidė iki 60 proc. augalų. Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje ir pažeidė apie 25 proc. ‘Vizma’ veislės augalų.

Į pradžia ↑

Whider CL. Vasarinių rapsų hibridų veislė, sukurta Vokietijoje, *Bayer CropScience AG* sėklininkystės įmonėje pagal *Clearfield* technologiją. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose, 2015 m. – Kauno, Plungės ir Pasvalio.

Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 3,55 t ha⁻¹, arba 9,1 proc. didesnis, palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 4,23 t ha⁻¹ – derlius gautas 2015 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos stambios, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,15 g (esant 8,5 proc. standartiniam drėgniui). Sėklose vidutiniškai randama 45,16 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 10,70 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Whider CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Pagal 1–9 balų skalę atsparumas išgulimui ir sėklų išbyrėjimas iš ankštarių įvertinti 8,4 balo (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Whider CL’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 107 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 118 cm.

Bandymų laukeliuose augalų veislių ligotumui nustatyti, kuriose nebuvo naudotos cheminės kovos su ligomis priemonės, tyrimo metais ‘Whider CL’ veislės rapsus pažeidė šios ligos: juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*) ir miltligė (*Erysiphe cruciferarum*). Tyrimo laikotarpiu rapsų ligos labiau pasireiškė Plungės AVT skyriuje. Plungės AVT skyriuje 2014 m. veislės ‘Whider CL’ juodosios dėmėtligės ir miltligės sukėlėjų pažeidimai įvertinti 7 balais. Pasvalio AVT skyriuje 2014 m. nežymiai pasireiškė juodoji dėmėtligė – sukėlėjų pažeidimas įvertintas 8 balais. Plungės AVT skyriuje 2015 m. juodosios dėmėtligės ir miltligės pažeidimai įvertinti 8 balais. Pasvalio ir Kauno AVT skyriuose 2015 m. miltligės pažeidimas siekia 8 balus (1 – neatspari veislė, 9 balai – labai atspari veislė).

Į pradžia ↑

Zappa. Vasarinių hibridinių rapsų veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen SW Seed AB* sėklininkystės firmoje. Ūkinio vertingumo nustatymo bandymuose veislė tirta 2009 ir 2010 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 3,03 t ha⁻¹ ‘Zappa’ veislės rapsų sėklų derlius. Didžiausias šios veislės vasarinių rapsų sėklų derlius – 4,63 t ha⁻¹ – išaugintas 2009 m. Kauno AVT stotyje.

‘Zappa’ veislės vasarinių rapsų sėklos smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 3,55 g. Atlikus laboratorines analizes, sėklose nustatytas vidutinis riebalų kiekis sudarė 45,8 proc., baltymų – 22 proc., eruko rūgšties <0,1 proc. ir 7,87 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose ‘Zappa’ veislė priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui.

Šios veislės augalų vidutinė vegetacijos trukmė buvo 99 dienos, aukštis – 135 cm, atsparumas išgulimui įvertintas 8,4 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui iš ankštarių – 8,8 balo.

Tyrimo metais 1–10 proc. šios veislės augalų pažeidė juodoji dėmėtligė, pažeidimų laipsnis buvo 10–30 proc. Kitų ligų pažeidimų nepastebėta.

Į pradžia ↑

Zelda. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta Švedijoje, *Lantmännen SW Seed AB* sėklininkystės įmonėje. Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011 ir 2012 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,68 t ha⁻¹, arba 4,8 proc. didesnis palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 3,33 t ha⁻¹ – derlius gautas 2012 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos stambios, aliejingos. Vidutinė 1000 sėklų masė – 4,05 g. Sėklose vidutiniškai randama – 46,83 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 9,61 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘Zelda’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 8,2 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘Zelda’ veislė yra vidutinio ankstyvumo. Rapsai subręsta vidutiniškai per 105 dienas. Augalų vidutinis aukštis – 120 cm.

Tyrimo laikotarpiu veislės ‘Vizma’ augalus pažeidė juodoji dėmėtligė (*Alternaria brassicae*). 2012 m. ši liga pasireiškė Plungės AVT skyriuje, kuriame pažeidė iki 23 proc. augalų, ir Utenos AVT skyriuje, kuriame pažeidė iki 45 proc. augalų. Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje ir pažeidė apie 25 proc. ‘Zelda’ veislės augalų.

Į pradžia ↑

71 30 CL. Vasarinių rapsų hibridinė veislė sukurta JAV, *Monsanto Technology LLC* sėklininkystės įmonėje. Veislės palaikytojas – Prancūzijos įmonė *Monsanto SAS*. ‘71 30 CL’ veislė genetiškai atspari imidazolinono grupės herbicidų veikliosioms medžiagoms.

Ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2011 ir 2012 m. Plungės, Kauno ir Utenos AVT skyriuose. Tyrimo metais sėklų derliaus vidurkis buvo 2,25 t ha⁻¹, tačiau 2,2 proc. mažesnis palyginti su standartinėmis veislėmis. Didžiausias – 2,83 t ha⁻¹ – derlius gautas 2012 m. Kauno AVT skyriuje.

Sėklos vidutinio dydžio, vidutinio aliejingumo. Vidutinė 1000 sėklų masė – 3,44 g. Sėklose vidutiniškai randama – 44,82 proc. aliejaus, mažiau kaip 0,1 proc. eruko rūgšties ir 14,7 μmol g⁻¹ gliukozinolatų. Pagal eruko rūgšties ir gliukozinolatų kiekį sėklose veislė ‘71 30 CL’ priskiriama maistiniam 00 rapsų veislių tipui (0–2 proc. eruko rūgšties ir iki 18 μmol g⁻¹ gliukozinolatų).

Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – 9 balais (1 balas – labai blogas atsparumas, 9 – labai geras atsparumas). ‘71 30 CL’ veislės rapsai subręsta vidutiniškai per 97 dienas arba 4 dienomis anksčiau už standartines veisles. Augalų vidutinis aukštis – 110 cm.

2012 m. tyrimuose ‘71 30 CL’ veislė buvo pažeista juodosios dėmėtligės (*Alternaria brassicae*). Labiau ši liga pasireiškė Plungės AVT skyriuje, kuriame buvo pažeista apie 16 proc. augalų ir Utenos AVT skyriuje, kuriame augalų pažeidimas siekė 40 proc. Fomozė (*Phoma lingam*) pasireiškė 2012 m. Utenos AVT skyriuje ir pažeidė apie 20 proc. šios veislės augalų. 2011 m. tyrimuose ligų pažeidimai nežymūs.

Į pradžia ↑